

The Mo

A collect

By

د بلا سیوری

لیکواله: نسیمه باری

د بلا سیوری

(لنډې کیسې)

لیکواله: نسیمه باری
Ketabton.com

ه، پلاستيکي
تکو گامونو د
ر باندي برابره
و او د ختگرانو
چي د سپري به
ه جگه او توره
گناه انسان د

لنه - کندهار

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د بلا سیوری

(لنډي کیسې)

لیکواله: نسیمه باری

د کتاب ځانگړنې:

- د کتاب نوم: د بلا سیوری
- لیکواله: نسیمه باري
- د لیکوالي ایمیل پته: nasima.helmand@gmail.com
- کمپوز: نسیمه باري
- پروف کتل: خلیل احمد څارن
- د کتاب ډیزاین او ترتیب: رضا پارسا
- د پښتۍ ډیزاین: غفار کاکړ
- د چاپ کال: ۱۳۹۶ ه ش
- خپرندوی: میوند خپرندویه ټولنه - کندهار

د کتاب د چاپ او خپرولو حقوق له لیکوالي او خپرندویه ټولني سره خوندي دي.

ډالی:

دا کتاب هغه چاته ډالی کوم چي ماته يې د ښه نيت او مهرباني له مخي ادبي الف و با راښوولې، بيا يې لاسنيولې ادبي ډگر ته راوستلې او په دې ډگر کي يې په عملي ډول کيسې ليکل راښوولي دي.

دا استاد که څه هم د زړه له کومي راباندي گران دی او د تل لپاره به يې ځان د احسان پورورې بولمه، خو په پښتني ټولنه کي د خپلو استادانو درناوی کول هم د ځينو خلکو له نظره لکه خوب ښه او بد دواړه تعبيرونه درلودای سي، نو له دې امله د خپل دې مهربان او درانه استاد نوم نه سم يادولای.

(نسيمه باري)

فهرست

- ۱: د ليکوالي يادښت ۷
- ۲: د اوبنکو امېل ۱۷
- ۳: تور زړه ۲۳
- ۴: د بلا سيوری ۲۷
- ۵: د پېريانو کلا ۳۳
- ۶: د پرديو په انگړ کي اختر نسته ۴۱
- ۷: دا لاسنوی به دي تر مرگه يادومه ۴۷
- ۸: قوماندانه توپری ۵۵
- ۹: قاتله هم زه او مقتوله هم زه ۶۳
- ۱۰: زندی سوي هيلي ۷۱
- ۱۱: تور لاسونه ۷۵
- ۱۲: د پردې ترشا ۸۵
- ۱۳: د پيسو نشه ۸۹
- ۱۴: درناگانو غلا ۹۵
- ۱۵: ميراث مړی ۱۰۱
- ۱۶: د پورني درناوی ۱۰۷

د دې کتاب لیکل هم یوه کیسه لري

د لیکوالي یادابنت:

زه ډېره کوچنۍ ومه چې له نکلونو سره مي جوړه وه، په تېره بیا د پېریانو، د بوانو او حیوانانو نکلونه مي ډېر خوښېدل. مور به مي تل نکلونه راته کول، ما هغه وخت داسي فکر کاوه چې ټول نکلونه رښتیا دي، خو کله چې په ښو او بدو پوه سومه، نو ټول نکلونه مي رښتیا نه بلل او خوند یې نه راکاوه، بیا مي د لنډو کیسو لوستلو ته مخه کړه. څرنگه چې ما په پاکستان کي په اردو ژبه تعلیم کړی و، نو دا ژبه راته آسانه وه. که چا به په اردو ژبه کي د یوه کیسه لیکوال صفت وکړ، نو ما به یې خامخا کتابونه پیدا کول.

کله چې بیرته افغانستان ته راغلم، نو د اردو پر ځای مي د پښتو لنډو کیسو لوستل پیل کړل، پر دې سربېره به مي د راډیوگانو او ټلويزیونونو ادبي خپروني هم تعقیبولې. په دې ادبي پروگرامونو کي به لنډې کیسې، ناولونه او شعرونه خپرېدل. دغه ډول به یې له شاعرانو او لیکوالانو سره هم پر بېلابېلو ادبي او هنري موضوعاتو مرکې خپرولې. څه موده وروسته په هلمند ولایت کي بښت راډیو د مقالو لیکلو یوه سیالي اعلان کړه چې ما هم خپله یوه مقاله ورواستوله.

دا یوه تحقیقاتي مقاله وه چې (په اسلام او عصري ژوند کي د سولي ارزښت) نومېده. که څه هم دا زما لومړۍ مقاله وه، خو بیا هم له نېکه مرغه دوهم مقام یې وگاټه او ما ته یې یو

گلکسي موبایل په جایزه کې راځي.

زه په دې جایزه ډېره خوشاله سوم، کله چې مي مور ته کیسه وکړه، نو هغه هم ډېره خوشاله سوه، آن دا چې له ډېرې خوشاليه یې په سترگو کې اوبښکي وځلېدې. دا جایزه په ادبي ډگر کې زما لومړۍ لاسته راوړنه وه.

تر دې وروسته ما پر ځان باور پیدا کړ او فکر مي وکړ چې دا دی ښه مقاله خومي وليکله، خو که ډېر زیار وباسم کېدای سي چې کتاب هم وليکلای سم. څرنگه چې له پخوا څخه مي له ادبي لیکنو په تېره بیا کیسو سره ډېره جوړه وه، نو نورې تحقیقاتي مقالې مي و نه لیکلې، بلکې دا مي لازمه وگڼله چې د لیکلو پر ځای مطالعې ته دوام ورکړم، هغه و چې په بېلابېلو پښتو ویب سايټونو، مجلو او اخبارونو کې مي د کیسو مطالعه کولو ته ملا وتړله.

یوه ورځ له کابل څخه یوه مشر لیکوال زنگ راوواوه. ویل په کابل کې د یوې نادولتي ادارې له خوا د کیسه لیکني په اړه پنځه ورځنۍ ورکشاپ جوړېږي چې یوازي د خویندو لپاره دی. یو چا ستاسي نمبر راځي، ویل دا هم لیکواله ده، نو که تاسي غواړئ چې په دې ورکشاپ کې برخه واخلي، خپل ژوندلیک او یوه لنډه کیسه مو د بېلگې په توگه راواستوئ. ما هم دغسي وکړه، خپل ژوندلیک او یوه کیسه مي ورواستوله. نه پوهېږم چې کیسه به ښه وه کنه نه، خو دوی ما ته وویل چې ډېره ښه کیسه دي لیکلې ده. ته کولای سي چې په دې ورکشاپ کې برخه واخلي. کله چې د ورکشاپ وخت رانژدې سو، نو ما ته یو ضروري کار پیدا سو، و مي نه سوای کولای چې د ورکشاپ لپاره کابل ته ولاړه سم. استاد ته مي په ټیلیفون

د ليکوالي يادښت / ۹

کي وويل چي د يوه داسي طلايي چانس بايللو له امله ډېره خواشيني يم، ځکه له ډېره وخته مي دا ارمان درلود چي يو څوک د کيسو ليکلو په برخه کي مرسته راسره وکړي. استاد راته وويل چي تر اوسه دي څومره کيسې ليکلي او په دې برخه کي څومره تجربه لري؟ ما ورته وويل چي زه له کيسو لوستلو سره ډېره مينه لرم، ډېري کيسې مي مطالعه کړي دي، خو دا مي لومړۍ کيسه ده چي خپله يې ليکم. استاد په دې خبره ډېر خوشاله سو، ويل زه چي ستا لومړۍ کيسې ته گورم، نو باور لرم چي ته د کيسو ليکلو استعداد لري، که کوم کيسه ليکوال مرسته درسره وکړي ډېره ښه کيسه ليکواله به درڅخه جوړه سي، بيا يې ژمنه راسره وکړه چي زه په کيسه ليکلو کي مرسته درسره کوم.

همدا مهربان استاد و چي زما لاسنيوی يې وکړ او زه يې عملا د کيسو ليکلو ډگر ته راوستلم. استاد مشوره راکړه چي تا په اردو ژبه کي تعليم کړی او مطالعه دي هم تر ډېره حده په اردو ژبه کي کړې ده، نو ښه به دا وي چي لومړی له اردو ژبي څخه ځيني کيسې پښتو ته راوژباړې، وروسته کولای سي چي خپله هم کيسې وليکي. هغه و چي ما هم د استاد له مشورې سره سم يو وار بيا د اردو ژبي کيسو ته مخه کړه. ډېري کيسې مي ولوستې، خو د ژباړي لپاره مي يوازي هغه کيسې غوره کړې چي د پښتنو له ژوند او چاپېريال سره يې اړخ لگاوه.

لومړۍ کيسه چي ما له اردو ژبي څخه پښتو ته راوژباړله هغه د عمار مسعود کيسه وه چي سرليک يې و: (شين د ميني رنگ دی). کله چي مي کيسه وژباړله او بيا مي له ځانه سره

ولوستله، نو خدا راغله. حیرانه سوم چي دا خو په اردو ژبه کي ښه کیسه وه، په پښتو کي څه شي ځني جوړه سوه، زه خپله نه ورباندي پوهېدمه چي څه مي ليکلي دي. کله چي مي استاد ته واستوله، نو هغه راته وويل چي افرین ډېره ښه کیسه دي انتخاب کړې ده، د انتخاب په اړه يې مبارکي راته وويله، خو زیاته يې کړه چي ژبه يې کار غواړي. د کیسې د ژبې په اړه يې په ډېر تفصیل سره په ایمیل کي معلومات راواستول، بیا يې راته وويل چي که وخت لرې، نو زما د لارښوونو په رڼا کي همدا کیسه بیرته له سره وژباړه. ما هم ورسره ومنله، کیسه مي له سره وژباړله او استاد ته مي واستوله. همدا یوه کیسه مي درې څلور واړه وژباړله او استاد ته مي واستوله. ده به هر وار نوي لارښووني راته کولې، بالاخره استاد راته وويل چي اوس نو کیسه سمه او خپرېدو ته چمتو ده.

کله چي کیسه په یوه ویب سایټ کي خپره سوه او بیا ما هم پر خپله فیسبوک پاڼه خپره کړه، نو خورا ډېرو خلکو وستایله. تر دې وروسته چي به مي هره کیسه د ژباړي لپاره لازمه وگڼله، نو استاد ته به مي يې موضوع او لنډيز وايه. استاد به لومړی نه راته ويل چي دا کیسه مه ژباړه، خو کله چي به ما وژباړله او ده ته به مي ورواستوله، نو بیا به يې راته ويل چي دا کیسه په ژباړه نه ارزي او دلایل به يې هم راته وويل. ما به ورته وويل چي استاده لومړی به دي راته ويلي وای چي دا کیسه په ژباړه نه ارزي، ده به په خدا راغبرگه کړه: زما هدف ستا شهرت نه، بلکي په کیسه ليکنه کي ستا روزل دي او دروزلو لپاره تمرین ډېر ضروري دی. خیر دی

د ليکوالي يادښت / ۱۱

که دا کيسه د خپرېدو وړ نه ده، خو د دې کيسې ژباړې دا گټه درته وکړه چې يو خودي د يوې کمزوري کيسې خصوصيات وپېژندل او بل دي تمرين وکړ.

په همدې ډول مي لسگونه کيسې وژباړلې. هره کيسه مي خوځو واره وژباړله. که څه هم زما ژباړل سوې کيسه به د ژبې له پلوه د خپرېدو وړ نه وې، خو استاد به ډېر زيار ورسره گاله. ما ته به يې مشوره راکوله چې د دې کيسې نوم او يا يې د کرکټر نوم وربدل کړه، هدف يې دا و چې کيسه زموږ په ټولنه کې واقعي او طبيعي معلومه سي. په دې ډول ځيني کيسې د پښتني ټولني له دود او چاپېريال سره داسې وسکښتل سوې چې تا به ويل پښتانه ليکوال ليکلي دي.

کله چې مي يو کال د ژباړې تمرين وکړ او استاد پوه سو چې زه اوس له کيسو سره اشنا سوې يم، نو راته وېې ويل چې اوس نو خپله يوه ماته او گوډه کيسه وليکه. هغه و چې ما هم د ژباړې پر ځای خپله کيسه ليکنه پيل کړه. اکثره به مي هغه کيسې ليکلې چې زما د ژوند خاطرې به وې او يا به مي له مور او پلار او دوستانو څخه اورېدلي وې. تر ژباړه د خپلو کيسو ليکل ډېر گران کار و. داسې وخت هم راغلی چې يوه کيسه زما او استاد تر منځ د ايميل له لارې لس واره هم تبادله سوې ده.

کله چې استاد پوه سو چې زه اوس له لنډې کيسې سره ناڅه اشنا سوې يم، نو د لنډې کيسې د تيورۍ په اړه يې ځيني کتابونه راولېږل. ما هغه کتابونه که څه هم په ځير سره ولوستل، خو تر اوسه پوري هم د لنډې کيسې له تيورۍ سره بلده نه يم.

زه فکر کوم چې ادب او ادبپوهنه بیخي جلا کارونه دي. زما غوندي خلک چې لیکوالي یې نوې پیل کړې وي دواړه کارونه نه سي کولای. ادبپوهنه د استادانو او تکړه لیکوالو کار دی. داسي لږ خلک به وي چې هم ادیبان او هم ادبپوهان وي. که یو څوک په ادب او ادبپوهنه دواړو کي لاس ولري، نو بیا به یې هم یوه پله سپکه وي، خو زه په ډاگه وایم چې زه د لنډي کیسې په تیوري نه پوهېږم، اصلا باور نه لرم چې یوه لنډه کیسه دي په سلو کي سل پر تیوري برابره ولیکل سي. ما هغه وخت خپل استاد ته هم وویل چې زه د لنډي کیسې په تیوري پوه نه سوم، خو بیا مي هم د تیوري په برخه کي ځيني خبري زده کړې.

زه اوس فکر کوم چې له لنډي کیسې سره څه ناڅه اشنا سوې يم، دا توان لرم چې د خپلي ټولني غوښتني او حساسیتونه په پام کي ونیسم، د کیسې لپاره یوه مناسبه موضوع غوره کړم او بیا کیسه ولیکم. زه هیله لرم چې یوه ورځ به زه په یوازي ځان داسي کیسې ولیکم چې زما استاد به گړدسره خبر نه وي او زما کیسې به خوښي کړي، خو د کیسې د ژبي په برخه کي به بیا هم د استاد مرستي ته اړتیا ولرم. که زه په کیسه لیکلو کي هر څومره پرمختگ وکړم، نو دا به د استاد د پېرزوینو او عالمانه لارښوونو برکت وي.

ما ته د کیسو ژباړلو او لیکلو په بهیر کي دوه اړخونه ډېر ستونزمن ول. یو د موضوع غوره کول او بل هم د کیسې ژبه. ځيني موضوعات ډېر شاربل سوي او سولېدلي ول. یوازي په پښتو ژبه کي نه، بلکي په ټولو ژبو کي ډېرې کیسې ورباندي لیکل سوي او آن دا چې فیلمونه ورباندي جوړ سوي ول. زما

د ليکوالي يادښت / ۱۳

په اند داسي موضوعات نور په دې نه ارزي چي سپړي دي يې بيا راپور ته کړي. ځيني نور موضوعات بيا داسي دي چي ډېر ضروري دي، خو خلک حساسيت ورسره لري. ما هم په ژباړه کي او هم په خپلو ليکل سويو کيسو کي دا ډول موضوعات را اخیستي دي. پر دې ډول موضوعاتو کيسې ليکل ډېر ضروري کار دی. زما په اند دا موضوعات زموږ د ټولني ناروغيو ته ورته دي. که موږ يې له ډاکټر څخه پټ کړو او په ويلو يې وشرمېږو، نو علاج يې هم نه سي کېدای. که غواړو چي په ټولنه کي ځيني ناوړه دودونه له منځه يوسو، نو بايد لومړی يې خلکو ته ناوړه پايلي وروښيو او ويې غندو، په دې ډول به د ټولني پام ورواوري او کرکه به ځني وکړي. زما په اند د ناوړو کارونو په اړه په خلکو کي کرکه خپرول د کيسې له مهمو هدفونو څخه گڼل کېږي. زه دا منم چي دا ډول موضوعات مطرح کول د عامو خلکو حساسيتونه راپاروي، خو په دې حساسيتونو کي ديني، اجتماعي او ادبي منطق نسته. د علم پر وړاندي د جهالت هره جبهه چي منطق و نه لري، تر ډېره وخته پوري مقاومت نه سي کولای. يو وخت تقريباً ټول بشریت باور درلود چي ځمکه د غوايي پر بنسکر ولاړه ده، خو نن خلک هغسي باور نه لري، ځکه چي د دې خبري لپاره علمي منطق نه لري. د دې ډول حساسيتونو يو لامل دا دی چي زموږ د لوستونکو ادبي سويه ټيټه ده او بل دا چي دا موضوعات نوي دي. له نويو موضوعاتو سره په ټوله نړۍ کي په لومړي سر کي خلک حساسيت ښيي، خو وروسته سوکه سوکه ورسره اشنا کېږي. که څه هم دا ډول موضوعات راپورته کول به لومړی د ناخبره

او غير مسلکي خلکو حساسيتونه راو پاروي او ځيني ناخبره خلک به يې بد تعبير کړي، خو زه باور لرم چې وروسته به مور په دې برخه کې ډېر پلويان ولرو او خلک به دا ډول موضوعات ډېر خوښ کړي. مور په خپل فرهنگ کې ځيني موضوعات غيرت بولو، خو هغه په حقيقت بشري جنايتونه دي او بشري جنايتونه د غيرت په نوم منل او يا د هغه په اړه پته خوله پاته کېدل پر دې دلالت کوي چې ليکوال خپل اصلي رسالت نه دی پېژندلی.

د لنډې کيسې دوهمه گرانه او ستونزمنه برخه ژبه ده. که څه هم مور له عامو خلکو څخه د هغوی په ژبه کيسه او رو، خو په ورته ژبه کيسه ليکل او يا کټ مټ د عامو خلکو کيسې ليکل د کيسې هنري ارزښت کموي. همدا ژبه ده چې يوه کيسه له ادبي کورنۍ څخه باسي او بله کيسه يې له ادبي کورنۍ سره تړي. زه په دې برخه کې اوس هم خورا ډېري ستونزي لرم، خو هڅه کوم چې ډېري کيسې مطالعه کړم، خپله کيسې وليکم او د خپلو کيسو په اړه د ليکوالو او کره کتونکو نظرونه واورم.

ما تر دې مهاله د لنډو کيسو دوې مجموعې چمتو کړي چې يوه يې ستاسي په لاس کې او بله به هم انشاالله ډېر ژر چاپ سي. که څه هم ما له اردو څخه د ژباړل سويو کيسو مجموعه مخکې لا چمتو کړې، خو دا مي لازمه وگڼله چې لومړی خپلي ليکل سوي کيسې چاپ او په اړه يې د لوستونکو او کره کتونکو نظرونه واورم.

زه په پای کې له ټولو هغو دوستانو څخه د زړه له کومې مننه کوم چې زه يې دې کار ته هڅولي يم، د کتاب متن يې ايډيټ

کړی، پروف یې کتلي، پښتۍ یې ډیزاین کړې او دا کتاب یې
چاپ کړی دی. خدای (ج) دي وکړي چې زما کیسې هم
ستاسي هنري تنده ماته کړي او هم مي د پښتو ژبي
حق تر یوه حده پوري ادا کړی وي.

په درنښت

نسیمه باري

۵ / وری / ۱۳۹۶ه ش

کارته لگن، لښکرگاه، هلمند

د اوشکو امپل

د ملالی، مېړه جانباز نومېده او درې کاله کېده چې له دې سره یې واده کړی و. جانباز په دوبي کې کار کاوه. په کال کې به یو وار کور ته راغی او یوه اوونۍ وروسته به بیرته ولاړ، خو ملالی د جانباز له مسافری او بېلتون سره عادت سوې او خوشاله ښکارېده، نه یې گيله کوله او نه یې په تندي کې د خفگان ښي نښانې لیدل کېدې، په همدې صبر یې د خسر خپلو خواخوږي هم خپله کړې وه، په تېره بیا پر خسر ډېره گرانه وه، خو درې کاله وروسته یې ژوند بدلون وموند او د بخت کاسه یې نسکوره سوه، خاښې یې ورته بلا سوه او ورځ په ورځ یې کرکه ځنې کوله. هره ورځ به یې پېغورونه ورکول، ویل وچه لښته یې، شاړه مخکې یې، نرهدې یې ... د واده دي درې کاله کېږي، خو د کوچني درک دي نسته.

ملالی چې به دا پېغورونه واورېدل، نو خپلي خوني ته به یې

منډه کړه، هلته به یې له ځان سره وژړل، نه پوهېده چې څه وکړي او چېرې پناه یوسي، بس همدا اوبنکي وې چې د هغې زړه به یې لږ تش کړ او لږ سکون به یې پیدا کړ. اخیر ژړا د دې یو عادت وگرځېده، وروسته یې همدې غمونو خوبونو ته هم لاره وکړه، په خوب کې به یې هم ژړله، اخیر یې خوب او وینښه سره گډ سول، نه پوهېده چې خوب ویني او که وینښه ده. کله چې به له خوبه راوینښه سوه، نو بالنبت به یې په اوبنکو لوند خيشت سوی و. اوس اوبنکي د هغې له غاړې او گړپوان سره تړلي وې، لکه د اوبنکو امپل چې یې په غاړه کې وي. یوه ورځ یې د کور غولی جارو کاوه چې دروازه په زوره وټکېده. د ملالی زړه په دربا سو، ویل خدایه فضل وکړې، د ملالی خسرواږې ته ورغی، له یو چا سره یې لنډې خبرې وکړې او بیرته کور ته راوگرځېد. ملالی چې ورته وکتل، نو د خسرو مخ بڼه یې الوتې او سترگې یې له اوبنکو ډکې وې. ملالی ورمخکې سوه، ویل باباجانه خیریت دی؟ خسرو یې ځان ټینگ نه کړای سواي، په چیغو یې پیل وکړ، ویل لوري ملا مي ماته سوه، جانباز زوی مي وڅور، جانباز خو ځوانیمرگ سو، وایي چې په دوبي کې یې موټر ټکر کړی دی. له دې خبرې سره سم د ملالی ځوانښې، لپورونه او د کور نور غړي له خونو راووتل، په یوه شېبه کې کور چیغو او ژړاوو پر سر واخیست.

درې ورځې وروسته یې د جانباز مړی کور ته راوړ، کله چې ملالی ورنژدې سوه، نو ځوانښې یې سترگې پر رابره گي کړې، ویل توري پیشې، سوی پلي، سیاه بختي، بدمرغي! لیري سه چې زما زوی ته لاس ور نه وړې، زه له لومړۍ ورځې لا

د اوشکو امبل / ۱۹

پوهېدم چي ته بدمرغه او توره پيشي به زما د گل غوندي نازک زوی وختې. د جنازې او فاتحې په مراسمو کي ملالی چا و نه لیده، بس په خپله خونه کي يې له ځان سره ژړله. تر دې وروسته ورځ په ورځ کور ورته سره تې کېده، يو وار يې وغوښته چي د پلار کره ولاړه سي، خو زړه يې نه سوای کولای او بيرته پاته سوه.

څو مياشتي وروسته يوه ورځ ملالی په خپله خونه کي په زوره زوره ژړله، خوابني چي يې ورغله، نو گوري چي ملالی د جانباز عکس ته گوري او ورته ژاړي، خوابني چي يې د جانباز عکس وليد، نو ملالی يې تر کوڅې ونيوله، ويل توري پيشي، بدمرغي، سوی پلي، زما د گل غوندي نازک زوی دي وخور اوس بيا ژاړې هم؟ دا عکس ستا وړ نه دی، راکه عکس عکس يې ځني واخيست، له خوني ووته او په درب يې د خوني دروازه په ځان پسي وتړله. تر دې وروسته به ملالی له خپلي خوني نه وتله، يوازي به هغه وخت وتله چي خوابني به يې د چوپړ ورته وويل.

يوه ورځ د ملالی کوچني لېوره جبار کور ته وريجي او غوښي راوړې. خوابني يې ملالی ته په لوړ اواز وويل: ورسه داشيان پاڅه کره چي ماښام ته مېلمانې لرو. ملالی اوس د خوابني د هري ورځي د ښکښلو سره عادت سوې وه، نن هم يې له دې چي څه ووايي سمدلاسه پخلنځي ته ولاړه او په خپل کار لگيا سوه.

کله چي ماښام مېلمنو ډوډۍ وخوره، نو خوابني يې ملالی وروغوښته، ملالی سخته وارخطا وه، نه پوهېده چي څه خبره ده؟ په کوټه کي څو مشران خلک ناست ول چي دې

تر اوسه پوري نه وه لیدلي، سلام يې ووايه او د خسر څنگ ته کښېناسته. خسر يې غاړه تازه کړه او په مهربانه لهجه يې وويل: لوري ستا کونډتون مور هم ځوروي، بس نو د خدای پېښي دي، زموږ او ستاسي قسمت خدای دغسي ليکلی و. کتاب وايي چې د ځواني ښځې پر کور ناسته ښه نه وي، خدای دي مېړه حق کړی دی، بايد اوس نو بل مېړه وکړې، تر څو پوري به همداسي ناسته يې. د ملالی زبون وهل سوی و، خبري يې نه سواي کولای، خو يوه سپين ږيري ورته وويل چې لوري ووايه! دا خو ستا د ژوند خبره ده. ملالی په رپرېدېدلي اواز وويل: بابا جانه زه بل مېړه نه کوم، بس همدا به مي قسمت و، که تاسي ډوډۍ راکوئ، نو ستاسي سره کښېنم او که تاسي مي نه ساتئ، نو د پلار کره ځم. د خسر تندی يې تريو سو او په جدي ډول يې وويل: هر څوک يو رواج لري، مور هم دا رواج لرو چې بايد کونډه د خسرگنۍ په خوښه واده وکړي، مور اوس فيصله کړې ده چې ته بايد له جبار سره واده وکړې.

د جبار د نوم په اورېدو سره ملالی هېښنه پاته سوه، په بنده بنده ژبه يې وويل: څه شي! جبار؟

- هو جبار يادوم، زما زوی

- باباجانه جبار خود لسو کالو دی او زه؟

- څه پروا لري چې د لسو کالو دی، خدای به يې ځوان کړي. په دې وخت کي د ملالی تر خوله يوه لويه چيغه ووته او له دې سره سم بې سده سوه، يو وخت چې په سد کي راغله، نو گوري چې په خپله خونه کي يوازي پرته ده. د کور په غولي کي يې د خواښي دا خبره تر غوږ سوه: دا بدمرغه لا تر خدای

د اوشکو امبل / ۲۱

نه جار پري چي د جبار سره واده کوي، توري پيشي ته بايد پر جبار شکر وکارې، که نه نو تا توره پيشي او سياه بخته څوک څه کوي؟

سبا سهار وختي د ملالی خسر له دباندې څخه کور ته راغی، ويل ایسته سئ مېلمانه راځي. له دې سره سم د مسجد ملا صاحب او دوه نور سپين زيږي د ملالی د خسر خونې ته ننوتل. خسر له خونې راووت او ملالی ته يې په تريو تندي وويل: وکیل دي څوک دی؟ ملالی په چيغو شروع وکړه، خو خسر يې چيغو ته و نه کتل او بيرته د مېلمنو خونې ته ننووت. يوه شېبه وروسته د مېلمنو له خونې څخه د نکاح خطبه او دوعا واورېدل سوه.

جبار يو بدخويه ماشوم و. په لومړۍ شپه يې له ملالی څخه کوڅۍ وشکوله. ملالی به له ناچاره بهر ناز ورکاوه او د هغه هره خبره به يې منله، خو هغه به بيا هم دا پر کوچنۍ خبره وهله، ملالی نه پوهېده چي جبار ولي له دې سره داسي بد چلند کوي؟

ملالی ورځ په ورځ ډنگر بدله، اکثره وخت به ورې تږې ویده کېده، ويل شی مي خوا ته نه کېږي، وروسته ټوخی ورته پيدا سو، سږو يې چيغه هاری کاوه. يوه ورځ يې خسر ورته وويل چي لوري ناروغه ښکاري، راځه چي ډاکټر ته دي بوزم، خو دې ځان ناگاره واچاوه، ويل نه باباجانه ډاکټر ته ضرورت نسته، زه ښه يم، بس يوازي لږ زکام يم.

پر ملالی اخير داسي ورځي هم راغلې چي له چوپړ پرته به له خونې نه راوتله. وروسته چي خواښې يې په ناروغۍ خبره سوه د چوپړ يې هم نه ورته ويل، ويل داسي نه وي چي

خسر یې له ناروغۍ څخه خبر سي او ډاکټر ته یې بوزي او یا
گاونډیان خبر سي چي دا ناروغه ده.

یوه ورځ یې د کور په غولي کي د خوانسي اواز واورېد چي خپل
زوی ته یې ویل: دا خیرن زړوکی دی اور نه اخلي، هیڅ بلانه
ده وهلي، ډاکټر ماکټر نه غواړي. بله ورځ یې د کور په غولي
کي خوانسي د خپلي لور سره د دې په اړه خبري کولې. خبري
ډېري وې، خو ملالی یوازي دا جملې واورېدې: خدای دي یې
دانن مړه کړي، ښه دی چي دا نوعی ورک سي، وېر پرېم چي د
بل زوی سر مي ونه خوري.

یوه ورځ د ملالی خسر جبار ته وویل چي ورسه ملالی ډوډی
ته راوبوله، جبار چي ورغی، نو د خوني دروازه د شا له خوا
بنده ده، هر څومره چي یې وټکوله، نو چا نه ور خلاصوله.
په دې وخت کي یې خوانسي هم راغله، د کړکۍ کړپ سو
او د ملالی له خوني څخه توره پيشي راووته. خوانسي یې تر
کړکۍ خوني ته سر وردننه کړ، ویل اوففف دا څنگه بد بوی
دی. دا لټه او بې کاره ښځه خپله خونه هم نه سي پاکولای، ته
ورته وگوره په پالنگ کي داسي په درانه خوب ویده ده لکه
ټوله ورځ چي یې د کور کارونه کړي وي.

په دې وخت کي یې بیا ور نارې کړې چي دروازه خلاصه
کړه، خو چا جواب ور نه کړ. په دې وخت کي یې خسر هم
په ښکښلو خوله پوري کړه، له درده سور او شین واوښت،
دروازه یې په لغته ووهله چي دوې پلې سوه، له دې سره سم
ټول په گډه خوني ته ورننوتل، خو نابیره ټول هیښ ودرېدل،
گوري چي ملالی مخکي لا مړه سوې او پيشي یې پزه ځني
خوړلي ده.

تور زړه

کله چې زرغونه لږ پېغلو تېې سوه، نو د هغې مشر ورور کمال يې له مکتب سره مخالفت وښود، ويل زموږ په خپلوانو او تربورونو کې تر اوسه پوري چا پېغله نجلۍ مکتب ته نه ده استولې، که موږ دا کار وکړو، نو تربورونه به پېغور راکړي او بله خبره دا ده چې مکتب نجوني بې لاري کوي، موږ ولي په لوی لاس خپله د پلرونو او نیکونو خولۍ پر مخکې وغورځوو، خو د زرغونې پلار يې په خوله کې خبره وروچه کړه، ويل زه تر تا د تربورونو او خلکو په رواج ښه پوهېږم او په غیرت کې هم تر تا پاته نه یم. زرغونه زما لور او ما تربیه کړې ده. که د یوې نجلۍ کورنۍ تربیه سمه وي، نو د مکتب لپاره له کوره وتل هېڅ بد اغېز نه ورباندې کوي.

زرغونه په یوولسم ټولگي کې وه چې ناروغه سوه. ورځ په ورځ کمزروي کېده او رنگ يې تک ژړ و اوښت. اکثره

وخت به یې د نس له درده شکایت کاوه، خو نس یې مور ته نه وربنکاره کاوه. یو څه وخت یې د نس دردونه وگالل، خو نور یې ځان نه سوای ټینګولای، په بستر کې پر پوته او یوه اوونۍ پر له پسې مکتب ته نه ولاړه. په دې وخت کې یې پلار یوه لیرې ځای ته په سفر تللی و. د زرغونې مور کمال ته د هغې د ناروغۍ وویل، کمال د لغز او کنایې په ډول وویل: ډاکټر ته څه ضرورت دی، پر پرده چې مکتب خلاص کړي، پوهنتون ووايي او ډاکټره سي، بیا به د ځان علاج خپله وکړي، یوازې د ځان علاج خو څه کوي، د ټول کور او کلي په ښه به ورسې. مور چې یې له کمال څخه ناهیلې سوه، نو خپله یې چادري په سر واغوسته او زرغونه یې یوه نژدې کلینیک ته بوتله.

کله چې ډاکټر د زرغونې نس لڅ کړ، نو گوري چې نس یې غټ سوی دی، داسې ښکاري لکه د دريو يا څلورو میاشتو کوچنی چې لري. له دې سره سم د زرغونې د مور ښه والوته، خولې پر راماتي سوې، نژدې وه چې ضعف ورباندي راسي. ډاکټر ویل د ناروغ د امیدواری څومه میاشت ده؟ په دې وخت کې د زرغونې مور په ژړا سوه، ویل څه شی؟ لور مې کوچنی لري؟ کوچنی له کومه سو؟ دا خو پېغله ده؟ ډاکټر سر وښوراوه، ویل موري لږ حوصله وکړه، دا دی معاینات او ټلویزیوني عکس ورته لیکم، وروسته به معلومه سي چې څه خبره ده؟ تر دې وروسته زرغونه او مور یې یوه لابراتوار ته ولاړې. لابراتوار والا ورته وویل چې د نتیجې لپاره سبا سهار راسئ.

زرغونه او مور چې یې کور ته راغلي، نو مور یې پر زرغونې

تور زره / ۲۵

سترگي راغتي کړې، ويل کمال زوی خو مي ښه ويل چي مکتب نجوني بې لاري کوي، تا خو هغسي زمور پزه راپرې کړه، هغسي دي د سپين زيرې پلار شمله ورتپته کړه. تا څنگه داسي کار کاوه ها؟ تا زمور د کور عزت ته هيڅ پام و نه کړ؟ راته ووايه له کوم هلک څخه اميدواره سوې ها؟ له دې سره سم يې زرغونې ته ورحمله کړه او د سر تر وپښتانو يې ونيوله. زرغونې په منډه قران شريف راواخيست، ويل زما دي د خدای په دغه کلام قسم وي که مي له هيچا سره زنا کړې وي، دومره صبر خو وکړه چي د معياناتو نتيجه معلومه سي، بيا که دي هره سزاراکوله زه يې منم. په دې وخت کي د څنگ په کوټه کي د کمال ټوخی واورېدل سو. د زرغونې مور ژر ژر خپلي اوبښکي په پلو پاکي کړې او له کوټې څخه ووته. د زرغونې مور سهار وختي له خپل لس کلن زوی جمیل سره لابر اتوار او بيا ډاکټر ته ولاړه. ډاکټر چي د معياناتو او تلویزيوني عکس راپورونه وکتل، ويل د ناروغ په تخمدان کي تومور پيدا سوی دی.

- څه شی ! تومور؟

- هو تومور

- کوچنی خو به نه لري؟

- نه کوچنی نه لري، بيخي د کوچني خبره نه ده، د تخمدان تومور يوه غټه دانه ده چي کټ مټ داسي معلومېږي لکه ښځه چي کوچنی لري.

- الهی شکر چي عزت مو خوندي سو، ښه نو ډاکټر صاحب د تومور علاج کېدای سي که نه؟

- هو علاج يې کېدای سي، تاسي ناروغ بيرته ماته راولئ، په

دې اړه به وروسته پوره معلومات درکړم. د زرغونې مور په منډه کور ته راغله، په خېره کې یې خوشالي له ورايه ښکارېده، د معایناتو کاغذان یې په لاس کې نیولي او سیده د زرغونې خونې ته ورغله، ویل زرغونې لوري ډاکټر ویل دا نومور دی او علاج یې هم کېدای سي، خو گوري چې زرغونه په وینو لړلې پرته ده او پرنس یې خو ټپونه معلومېږي. مور یې هغه په غېږ کې راپورته کړه، د زرغونې شاوخوا ویني ډنډ ولاړي وې او دا په تکلیف یې سا ایستله. اخلي. د مور یې تر خوله یوه سوې چيغه ووته، ویل لوري مور دي تر تا قربان سي دا څه دروسوه؟ دا کوم ظالم په چرو ووهلې؟ زرغونې په بنده بنده ژبه وویل: کممممم، کمال. په دې وخت کې یې د معایناتو کاغذونو ته مړې سترگې ورواړولې او پر شونډو یې یوه ترخه موسکا ښکاره سوه. همدا یې د ژوند اخيري کتل او موسکا وه، سترگې یې همداسي روڼې پاته سوې.

د بلا سیوری

د شپې تر تور پلو لاندې هیڅ نه ښکارېده، خو میله لیرې لویه لاره تېره سوې وه، کله کله به د موټر رڼا تر سترگو سوه، په دې رڼا کې به د خښتو د بټۍ (کُرې) لوړ لوړ دود کښونه لکه توري بلاوي غوندي ښکاره سول چې توري خولې به یې اسمان ته نیولې وې.

توره کې سر له بالنټ څخه راپورته کړ، په وارخطایي یې شاوخوا وکتله، سترگې یې سره ومښلې، سور اسوبلی یې وکښ او بیر ته پر ځای اوږد وغځېد. یوه شېبه وروسته بیر ته راپورته سو، پر ځای کښېناست، لکه یوه شي ته چې په ځیر سره گوري، لیرې یې په یوه شي کې سترگې وگنډلې، خو نابېره له ځایه ولاړ سو او څنگ ته نژدې بکس یې خلاص کړ، ژر ژر یې خپل څو جوړې کالي یوې کڅوړې ته واچوله. د بکس په کړپ د هغه یو خټکر ملگری راوینس سو، ویل توره کیه څه خبره ده؟

- بس هسي دا خپله غوټه ټولوم
- نو په دا توره شپه كي؟
- هو په همدا توره شپه كي مي په كار سوه
- څنگه دي په كار سوه؟ خيريت خو به وي؟
- هو خيريت دی، کور ته ځم

توره كي له دې خبري سره سم بستره په شا كړه، پلاستيكي كڅوړه يې په لاس كي ورسره واخيسته او په چټكو گامونو د سړك خوا ته روان سو. كله چي به د كوم موټر رڼا ورباندي برابره سوه، نو سيوری به يې د توري بلا غوندي ښكاره سو او د خټگرانو تر ډگر پوري به راوړسېد. داسي ډاروونكي سيوری چي د سړي به تراه ځني كېده، لكه رشتيا چي بلا وي، لسگونه متره جگه او توره بلا چي لوی لوی گامونه اخلي او همدا اوس د يو بې گناه انسان د وينو څښلو لپاره د هغه خوا ته ور روانه وي. له دې خبري سره سم د توره كي نور خټگر ملگري هم له خوبه راوښسول، يو له بل څخه يې پوښتني وكړې چي څه پېښه ده؟ توره كي ولي داسي ناڅاپه كور ته ولاړ؟ دی خو درې ورځي مخكي له كور څخه راغی، ويل دا وار درې مياشتي تېروم.

توره كي تر دوو شپو مزل وروسته د شپې دوولس بجې خپل كلي ته ورسېد، غوټه يې په مسجد كي پرېښووله او لكه غل د شپې په تياره كي خپل كور ته ورواوبست. لومړی د اور خونې ته ولاړ، تېشه يې راواخيسته او بيا سوكه د خپلي مېرمني جميلې خونې ته ورننوت. جميلې د تيلي څراغ پليته كښته كړې او خپل زوی (زړگی) يې څنگ ته پروت و. شپږ مياشتني زړگی د مور پر تي ويده سوی او کوچنی لاس

یې د مور پر سینه ایښی و. توره کي یو وار د زرگی او بیا د جمیلې مخ ته په څیر سره وکتل، دواړه په درانه خوب ویده ول. سوکه یې زرگی له مور څخه لیري کړ او تېشه یې تر سر واړوله، له دې سره سم آخ سو او د جمیلې له تندي څخه وینو داره وکړه.

دسهار لمر د خړ غره په لمنه کي د خلکو یوه ډله خلک ځلوله. څوک ځوانان، څوک سپین ږیري او څوک بیا په عمر پاخه خلک ول، خو په دوی کي د ځوانانو زريني خولې او لونگی له لیري څخه لمر ته ځلېدلې. څو گامه لیري څو ماشومان ناست ول او کله کله به یې تر خپل منځ سره وڅنډل. یو ځوان د قبر په کیندلو لگیاو، کله چي به کولنگ پر ډبره برابرسو، نو کړپ به یې د غره په لمنه کي ازانگه وکړه.

د قبر څو گامه ها خوا د جمیلې جنازه پرته وه او زرغونه بنارسی وریاندي اواره وه چي کله کله به باد ورپوله. څنگ ته یې ملاصاحب له څو سپین ږیرو سره ناست و، ملاصاحب به یو وار د قبر خوا ته غوږونه څک کړل او بیا به یې څنگ ته ناست سپین ږیري مخاطب کړل: دا بدمرغه توره کی د شپې ناوخته زما کور ته راغی. ویل خوب مي لیده چي زما په باغ کي یو غټ تور خر گرځي، زړه مي راته وایي چي زما ښځه له بل چا سره جوړه ده. ما ورته وویل چي د خوب مانا ایستل د هر چا کار نه دی، پر یوې مسلماني او بې گناه ښځي تور لگول په خپله یوه لویه گناه ده، ته څه ثبوت لرې چي دا به له بل چا سره جوړه وي ها؟ هسي یو شیطاني خوب دي لیدلی دی، پر داسي خوبونو باور مه کوه. توره کي هغه وخت څه و نه ویل او په پټه خوله د کور خوا ته روان سو، ما فکر وکړ چي زما خبره

یې ومنله، خو بس شیطان یې لار ووهرله او خپله مېرمن یې په شهادت ورسوله.

د سپین اکا بېري وروځي پور ته سوې او د ملا صاحب په خبرو کي ورولوېد: یاره د شیطان دي کور وران سي، په خلکو یې څه نخري وکړي. داسي بي بي بنځه یې شهیده کړه چي ټول کلي یې صفت کاوه. بس د صبر او پاک لمنی یوه نمونه وه، ټول کور یې په همدې بنځي کور و. توره کی به په میاشتو میاشتو له کوره ورک و، خو دې به د ستنې کار کاوه او په هغه پیسو به یې د کور گوزاره کوله، خو توره کی بدمرغه یې په قدر پوه نه سو او تور یې په پوري کړ. کړپ سو د قبر څنگ ته کولنگ پر خاورو ولوېد، یو چا په لوړ اواز رغ کړه، ویل ملاصاحب راځئ قبر تیار سو. له دې سره سم خلک پر قبر ورغونډ سول، په یوه گړي کي د زرغونې بنارسی مېرمن تر خاورو لاندي سوه.

څو شېبې وروسته هدیره له خلکو خالي سوه، یوازي د جمیلې مور د قبر سرته ناسته وه او اسمان ته یې رډ رډ کتل. یو ساعت وروسته وریخ راغله، باد او دوړي سوې، نری نری باران هم شروع سو، د جمیلې مور د خپل تور پوړني په پېڅکه پر خپل باړ خو رڼه اوښکه پاکه کړه او له ځان سره یې دا مثل ووايه: ((چي مړه سي مومنان، یا باد وي یا باران)). له دې سره سم له قبر څخه ولاړه سوه، سوکه یې د قبر پر څښته لاس تکیه کړ، ویل زما لور کی پر خدای مي سپارلې یې، زما خو څه په وسه نه ده پوره، خدای دي د ظالمانو مخ تور کړي.

د غره په لمنه کي د باد اواز شپېلکی کاوه، کله کله به یې لکه

د بلا سیوری / ۳۱

لېوه انگولل . په هدیره کي باد یوه تشه پلاستیکی کڅوړه
یوې او بلي خوا ته ځغلوله، له یوې او بلي ډبري سره یې
جنگوله . له هدیرې څخه څو گامه لیري یوه بوډۍ په نیولو
گامونو د کلي خوا ته روانه وه او سوکه سوکه لیري کېده .

د پير يانو کلا

د کلي په منځ کي د جانو اکا کور له ورايه ښکارېده، ځکه څنگ ته يې يوه تاريخي برجوره کلا وه چي اوس کنډواله سوې او خلکو به د پير يانو کلا بلله. د جانو اکا د کور مخ ته يو خالي ډگر هم و چي په بل سر کي يې د زلمي کوچني دوکان ودان سوی و.

د ژمي موسم و، دباندي سوړ باد چلېده، د جانو اکا مېرمنه زرکه پرله پسې ټوڅېدله، د څراغ تېل هم مخ پر تمامېدو وه. په دې وخت کي جانو اکا هم له خوبه راکښېناست او نسوار يې خولې ته واچوله. زرکي خوله په پلو پاکه کړه او په رېږدېدلي اواز يې وويل: د پهلوی پلاره زه او ته زاره سولو، دا دی زه په سالنډي اخته يم او ته د زړه خوړ لري، پښه مو د گور پر غاړه ده، خدای خبر چي څومره وخت به لا ژوندي يو، نجونو ته ډبري مرکې راغلي، خو تا ټولي جواب کړې، که زما

مني نو نجوني به مېړه ته ورکړو، که خدای د زوی خوشالي نه راولیده، د لویو د واده خوشالي خو به ووینو.

جانو اکا د نسوارو ډکه خوله بوڅه کړه، په اور لړوني یې د نغري اور تازه کړ، تر لویو سپینو برېتو لاندې یې شونډې وښورېدې: ته ودرېره چې یو سم سړی پیدا سي، تر اوسه خو چې څومره مرکې راغلي، نو یو یې هم د سړي زوی نه دی، ټول چرسیان او بنگیان دي. پرون د منډي پلار هم راته وویل چې دوستي راسره وکړه، ویل تر مور ولاکه ښه خلک پیدا کړې، یو هد او ماغزه یو، خپل تر بورونه دي یو. اوس نو ته فکر وکړه، ته او خدای منډی انسان دی؟ چرسو تش ډول ځني جوړ کړی دی او بل نو څومره سپین سترگی هلک دی. یوه ورځ یې راته ویل چې کاکا ته خو زوی نه لري، هسي هم میراث یې، په ژوندوني لا جايداد مور ته راووبشه. په دې وخت کې د جانو اکا تر خوله سوړ اسوبلی وخت، ویل ښه یې ویلي دي چې تر بور د تیارې مورې دی، ته او خدای څوک چاته مخامخ داسي وایي؟ دا خبره به مي مرگی هېروي، که ما زوی درلودای نو ولي به اوس هر گیدر داړلای. په دې وخت کې د څراغ ژېړي رڼا ته د جانو اکا په سترگو کې اوبښکي وځلېدې او زرکه بیا ټوخي شنه کړه.

جانو اکا دوې پېغلي لوني درلودې چې یوه پهلوی او بله چمکلی نومېده، خو مور به یې له نازه یوه لویه او بله کوچنۍ ناوکی بلله. دا چې پهلوی او چمکلی ډېري کمالداري، پاک لمني او ښایستې نجوني وې، نو نومونه یې د کلي د ټولو ځوانانو په خولو کې لوېدلې ول.

یوه شپه ناوخته منډی د زلمي دوکان ته ورغی، ځان یې په

د پیرانو کلا / ۳۵

پتو کي نغبتی و، لومړی یې شاوخوا وکتل او بیا سوکه دوکان ته ورننووت، په تیت اواز یې له زلمي سره روغبر وکړ، زلمي په حیرانی وپوښتل: څه خبره ده، ولي داسي کرار خبري کوي؟

- زلمیه ته د فیل په غور کي ویده یې، کشکي دا دوکان زما وای، بیا به په هر څه خبر وای

- ولي څه خبره ده؟

- د جانو اکا لوني انډيوال لري

- څه شي! انډيوال لري؟

- هو انډيوال، عجیبه دا ده چې دواړي لوني یې له یوه نفر سره جوړي دي، دا اوس ما یو سپری ولید چې د جانو اکا له کوره راووت، پر مخ یې پتو اچولی و، ومي نه پېژاند چې څوک و؟

په لږ وخت کي دا اواز په ټول کلي کي خپره سوه. دا خبره که څه هم هر کلیوال کوله، خو هیچا له نژدې د جانو اکا د لونیو انډيوال نه و لیدلی او نه هم چا پېژانده.

یوه شپه ناوخته قومي مشر حاجي سالار د زلمي دوکان ته ورغی، پر خوله یې لاس ونيو، زلمي ته یې ویل کرار خبري کوه، بیا یې وویل چې غواړم د جانو اکا کور وڅارم چې رشتیا سپری ورته راځي که نه؟ تر دې وروسته دواړو لکه ښکاریان د جانو اکا د کور دروازې ته په ځیر ځیر کتل، څو شپې وروسته یو سپری د جانو اکا له کوره راووت، شاوخوا یې وکتل او په چټکو گامونو روان سو. حاجي سالار ورپسي منډه کړه، ویل د سپي زویه ودرېره! د سپري دوې پښې خپلي وې او دوې یې نوري پور کړې، په ځغاسته یې پیل وکړ، حاجي

سالار د توپنچې دوه ټکه ورپسې وکړه، خو دواړه خطا سوه او سړی په تیاره کي له سترگو پناه سو.

په سبا د حاجي سالار سراچه (حجره) له سپین زېرو ډکه وه، د چيلم په کورھاري او سپین زېرو په ټوخي کي خبره چندان نه اور بدل کېده، خو حاجي سالار ولاړ سو او د جرگې گډونوال يې داسي مخاطب کړل: وروڼو نن مي د دې لپاره راغوبنتي ياست چي زموږ د ټولو د عزت خبره ده. دا اواز به تاسي ټولو اور بدلې وي چي د جانو اکا کور ته سړی راځي. ما مخکي دا خبره نه منله، ما ويل هسي اواز به وي، خو تېره شپه مي په خپلو سترگو وليدل چي يو سړی د جانو اکا له کوره راووت. په دې کار سره موږ ټولو ته ژیره راواوښته، ټول کلی بې عزته سو، بايد د پښتونولۍ له رواج سره سم د جانو اکا لوني د بدلمنۍ په جرم ووژل سي.

په دې وخت کي ملا صاحب غاړه تازه کړه. ويل په دې اړه هيڅ ثبوت نسته، په تياره کي يو سړی له کوره راوتلی او معلوم نه دی چي څوک و او څه يې کوله او بل که دا خبره ثابته هم سي، نو نجوني پېغلي دي، په شريعت کي يې مرگ نه دی روا، له شريعت سره سم په ډرو وهل کېږي. حاجي سالار يې په خوله کي ورولوېد: ملاصاحب ستا خبره سمه ده چي په شريعت کي يې مرگ نه دی روا، خو زموږ په رواج کي يې مرگ روا دی، موږ دا بې غيرتي نه سو منلای.

- خان صاحب زه نه پوهېږم چي په شريعت کي د يو چا مرگ نه وي روا ته يې څنگه وژنې؟ دا خو بې گناه قتل دی

- ملا صاحب داسي ډېر کارونه سته چي په شريعت کي

د پيريانو ڪلا / ۳۷

روا دي، خو په رواج کي بد بلل کيږي، ته خپله هم تر داسي
رواجونو نه سي تېرېدلای
- لکه څنگه رواج؟

- لکه باد پرې کېدل چي په شريعت کي ناروا کار دی، خو
ټول خلک يې شرم گني، مور هم دا کار شرم گنو، بايد خامخا
نجوني ووژل سي.

له دې خبري سره سم په حجره کي شور او زور پورته سو: هو
بايد خامخا نجوني ووژل سي، دومره بي غيرته نه يو چي مړې
سترگي به ورته گورو، بس دا د جرگي فيصله ده.

جانو اكا کښته کتل او ځمکه يې گروله، لکه ژبه چي يې
گونگي سوې وي، خبره يې تر خوله نه وتله، خو پر ځان يې
زور راوست، ولاړ سو او په رپرېدلې اواز يې وويل: تاسي تر
ما نه اصل ياست اونه غيرتمند، که رشتيا زما لوني خدای مه
کره بدلمني وای، نو جرگې ته اړتيا نه وه، ما خپله وژلې، خو
زما لوني بي گناه دي او زه پوهېږم چي دا کار زما پر ضد يوه
نقشه ده. که د دې خبري شا ته شيطانته نه وي، نو هغه هلک
څوک دی چي زما له لوني سره جوړ دی؟ په تاسي کي يې
څوک پېژني؟ ولي بېخايه پر خلکو توروته لگوي؟

په دې وخت کي د حاجي سالار د صبر کاسه ډکه سوه، له
درده سور او شين واوښت، تر خوله يې ځگونه باد سول او
په لوړ اواز يې وويل: جانو اكا ته خو دومره غيرت نه لرې چي
لوني دي ووژنې، دا دی زه يې خپله وژنم. له دې سره سم يې
څنگ ته پروت کلاشينکوف ورپورته کړ او له حجرې ووت.
خو شېبې وروسته د جانو اكا په کور کي ډزي واورېدل سوې،

له ډزو سره سم د حجرې سپین زېري د جانو اکا کره ورغلل، گوري چي پهلوی او چمکلی په وینو لړلي پر تې دي، مور یې ورته ناسته ده او ډرډ ورته گوري، لکه په ستوني کي چي یې ژړا وچه سوې وي. په دې وخت کي د لکړي کړپ واور بدل سو، جانو اکا سوړ پور راواوښت، خلکو نارې کړې چي جانو اکا بې سده سو، په خوله کي اوبه ورتوی کړی، کله چي یې اوبه ورکړې، نو اوبه یې د خولې تر کونجونو بیرته راتوی سوې. یوه سپین زېري یې پر زړه لاس ورکښېښود، ویل زړه یې ولاړ دی، مړ سوی دی.

په سبا د کلي په هدیره کي درې نوي قبرونه زیات سوي ول. پر دوو قبرونو زرغونه شالونه اوار ول. منډی د یوه قبر سر ته ودرېد، د سگر بټي دود یې هوا ته پوف کړ، په خدا یې پر شال لاس تېر کړ او خپل ملگري ته یې وویل: ما ته هم منډی وایي منډی. جانو اکا ډېر ناخوانه سړی و، ماته یې یوه لور نه راکوله، اوس دا دی دواړي لوني یې د تورو خاورو خوراک سوې او شکر دی چي دی هم له لونیو سره یو خای ورک سو. ملگري یې وویل: نو دا نجوني خو حاجي سالار ووژلي، تا خو نه دي وژلي؟

- منم یې چي ما نه دي وژلي، ما له خانه اوازه واچوله چي دوی انډیوال لري

- نو حاجي سالار خو ویل چي ما په خپلو سترگو یو سړی ولید چي د جانو اکا له کوره راووت

- هی ساده، هغه سړی هم زه وم. کله چي مي ولیدل چي حاجي سالار د زلمي په دوکان کي ناست دی، نو د کنډوالې له خوا د جانو اکا کور ته ورواوښتم او بیرته د دروازي له

د پيريانو كلا / ۳۹

خوا راووتم، زه پوهېدم چي حاجي سالار مي په دې توره شپه کي نه نيولای او نه هم پېژندلای سي، خبر نه وم چي توپنچه به ورسره وي، خو د خدای فضل دی تر څو چي ده توپنچه سموله زه کوڅې ته ننوتم. منډي پر خپلو تورو او پنډو شونډو ژبه تېره کړه او په فاتحانه انداز يې وويل: خیر که پهلوی او چمکلی مي له گوتو ووتلې، د پلار جايداد خو يې لاس ته راغی، له دې سره سم له هديرې څخه روان سو. د قبرونو سر ته د چرسو دود نڅا کوله، په دود کې داسي کرښي وليکل سوې:

سړپه که زما منې نو نجوني به مېره ته ورکړو، که خدای د زوی خوشالي نه راوليده، د لونیو د واده خوشالي خو به ووينو. - ته ودرېره چي يو سم سړی پيدا سي، تر اوسه خو چي څومره مرکې راغلي، نو يو يې هم د سړي زوی نه دی، ټول چرسيان او بنگيان دي.

- ښه يې ويلي چي تربور د تيارې مورې دی
څو شېبې وروسته باد د چرسو دودونه سره گډوډ کړل، په دود کي ليکل سوي جملې هم لکه د يوې کورنۍ ارمانونه د زماني باد يووړل.

د پردیو په انگرېزي اختراسته

حاجي باز محمد يو چاغ شلند سپين ريري و، سور و سپين مخ او اوږده سپينه ريره يې درلوده. ريره به يې داسي تار تار خلال کړې ول تا چي ويل د دې کار لپاره يې ځانگړي نايي نيولي دي. برېتونه يې داسي پاک خريل لکه شکولي چي يې وي، تل به يې د عربو په شان اوږد کميس اغوست او پاڅي به يې راپورته کړي وې، د پاپ غوندي سپينه نازکه جالي داره خولي يې پر سر کوله او تل به يې سپين رنگ کالي اغوستل. حاجي په مکه معظمه کي د عطرو دوکان درلود او ښه کار يې جوړ و. که څه هم دی لس کاله پخوا عربستان ته تللی و، خو کورنۍ يې دوه کاله کېده چي ورغونښتي ول.

دا چي ده په عربستان کي ډېر وخت تېر کړی و، نو ښه عربي يې زده وه، په پښتو کي به يې هم د عربي ځانگړي توري ښه خپه او په ستوني کي ادا کول. هر چا چي به وليد، نو فکر يې

کاوه چي ملا او يا قاري دی، خو دی په حقیقت کي شین یې سواده و.

د حاجي د دوو ځوانانو زامنو دومره عربي نه وه زده ، بس مازي يې خپلي ورځنۍ ستونزي په حل کولای سواى، خو د هغه د مېرمني درخانۍ او لور گلالۍ يو ټکى عربي هم نه وه زده. کله چي به بازار ته د سودا رانيولو لپاره او يا ډاکټر ته تلې، نو د ترجمانۍ لپاره به يې حاجي يا د گاونډيانو يو ماشوم له ځان سره بوت.

گلالۍ لکه نوم چي يې گلالۍ وه په رشتيا هم گلالۍ او په بنايست کي يې په خپله سيمه کي ساری نه درلود. هغه وخت چي دوى په افغانستان کي ول، نو په لسگونو مرکې ورته راغلې او ولاړې. ښو ځوانانو او ښو کورنيو مرکې ورته راواستولې. د درخانۍ او زامنو يې ځيني کورنۍ خوښي سوې او گلالۍ هم راضي وه، خو کله چي به يې له حاجي سره مشوره وکړه، نو هغه به ويل چي اوس لا وختي دی، کله چي تاسي په خيبر عربستان ته راغلاست بيا به يې هغه وخت گورو.

يوه ورځ د حاجي دوى کره د يوه عرب شيخ سپين سرې مور راغله. کله چي يې گلالۍ وليده، نو سترگي يې پکښي پاته سوې، دومره يې خوښه سوه چي گرسره يې سترگي نه ځني اړولې. که څه هم لومړی د مرکې په نيت نه وه راغلي، خو کله چي يې گلالۍ وليده، نو شله سوه، ويل دا نجلۍ به خامخازما زوی (شيخ عدنان) ته راکوئ.

شيخ عدنان د تېلو يو لوی شرکت درلود او د سعودي عربستان له ډېرو شتمنو خلکو څخه گڼل کېده. درخانۍ د

د پردیو په انگرې کې اختر نسته / ۴۳

شیخ مور ته وویل چې مور به مشوره سره وکړو او بیا به تاسې ته خبر درکړو.

د شیخ عدنان په اړه لومړی درخانی خپل نظر ووايه. ویل زموږ او د عربو رواجونه سره جلا دي، نور خو یې څه کوي تر اوسه پوري په ژبه لا نه سره پوهېږو، داسې نه وي خدای مه کړه چې هسي په یو بلا اخته سو. دلته هم افغانان ډېر دي، له هغوی سره به دوستي وکړو. د گلالی د وروڼو هم نه وه خوښه چې خپله خور یوه پردي عرب ته ورکړي، ویل په پردیو عربو باور نسته، که دلته په افغانانو کې زموږ د خوښي ځوان پیدا نه سو، په افغانستان کې به یې ورکړو، هلته خلک زاری راته کوي، خو حاجي د ټولي کورنۍ خلاف نظر درلود، ویل گلالی نجلی ده، ژبه ژر زده کولای سي، څه وخت وروسته به د عربو له ټول دود او دستور سره اشنا سي، عرب د پیغمبر (ع) قوم دی، تر دوی اصل خلک په ټوله نړۍ کې نسته. شیخ عدنان شتمن سپری دی، په سرو زرو کې به یې له سره تر نوکه پوري پټه کړي او ارام ژوند به ولري. مور اوس د یو عرب په کفالت او نماینده گۍ کاروبار کوو، ځکه چې تر اوسه پوري د دې ځای اقامه (تابعیت) نه لرو، خو که مور له شیخ سره خېښي وکړو، نو هغه به مور ټولو ته د عربستان تابعیت راواخلي او کاروبار به مو تر دې هم ښه سي. لنډه دا چې حاجي پر خپله خبره ټینگ ودرېد او بې له دې چې له گلالی څخه پوښتنه وکړي هغه یې شیخ عدنان ته ورکړه.

درې ورځې وروسته د شیخ عدنان مور راغله، ویل شیخ وایي چې سبا د کالیو او زرو رانیولو لپاره بازار ته ځو. د واده لپاره مو جلا کور چمتو کړی دی، د کور لوبښي، پردې، غالی

... د هر څه بندوبست سوی دی، بس یوازي ناوې کمه ده. په سبا د گلالي پلار او درخانی د شیخ له یوه موټروان سره بازار ته ولاړل او سودا یې واخیستل. بله ورځ د شیخ مور وویل چې مور دوی ورځي وروسته واده غواړو. درخانی که څه هم د واده لپاره چمتووالی نه درلود، خو شیخ ویل زموږ کار سم دی، بل هیڅ ډول پلمه نه ده پاته. اخیر دوی هم مجبور سول د واده همدا نېټه یې ورسره ومنله.

د واده مراسم د ښار په یوه لوی هوټل کې ونیول سول. د شپې یوه بجه شیخ ناوې په خپل موټر کې کور ته بوتله، ویل د ناوې پلار گنې دي سبا پسي راسي.

حاجي، درخانی او زامن یې کور ته راغلل. درخانی په سرو او ښکونو ناسته وه ژړل یې، ویل دا څنگه خلک دي، دا څنگه خپښي ده، مور خو پردي نه یو، لږ تر لږه کور ته خو به یې پرې ایښي وای، لور به مې څنگه وپرېږي، په یوه ټکي عربي نه پوهېږي. یو ساعت وروسته د کور زنگ ووهل سو. د گلالي مور تر حاجي دمخه دروازې ته ورغله، گوري چې گلالي د شیخ له موټروان سره د کور مخ ته ولاړه او په چیغو چیغو ژاړي. په دې وخت کې گاونډیان هم راووتل او په دالېز کې شور او زوږ جوړ سو. د شیخ موټروان په تونده لهجه وویل: تاسې څومره بې فرهنگه او وروسته پاته خلک یاست. څوک چا ته داسې خیر نه ناوې په لاس ورکوي؟

(علاوه) کړې مو ولي نه وه؟ درخانی ویل دا غم لږلې علاوه یې بیا څه شي ده؟ د گاونډي یوې نجلۍ وویل چې علاوه یو ډول خټه ده چې په ارایشگاه کې ناوې سر تر نوکه پوري په لږي، یو ساعت وروسته بیرته خټه ځني پاکوي او په دې

د پردیو په انگرې کي اختر نسته / ۴۵

ډول د ناوي د بدن ټول اضافي وېښتان جلا کېږي. درخانی په ژړا حاجي ته وویل چې د خدای پاره دی، د لور ژوند مې تېاه سو، دا ځنگه خلک دي، دا ځنگه وطن دی، دا خو دومره سخت کار نه دی، اوس به یې علاوه کړو، خو د شیخ موټروان ویل چې اوس نه کېږي، شیخ ته سخت درد ورغلی دی، ویل گلالی پر ما طلاقه ده.

گلالی او کورنی یې کورته ننوتل او د کور دروازه یې بنده کړه. حاجي سترگي کښته اچولي وې، لکه د خپلي لور ژوند ته چې یې په خپل لاس اور وراچولی وي. گلالی د مور په غېږ کي سر ایښی و او ساندي یې وهلې او وروڼه یې لکه بتان پټه خوله ولاړول.

د حاجي په غوږونو کي د درخانی دې خبرو ازانگې کولې: ((زموږ او د عربو رواجونه سره جلا دي، نور خو یې څه کوې تر اوسه پوري موږ او دوی په ژبه لانه سره پوهېږو، داسي نه وي خدای مه کړه چې هسي په یوه بلا اخته سو)).

دا لاسنیوی به دي تر مرگه یادومه

خالد او سپورمی په پوهنتون کي سره ټولگیوال ول او څنگ پر څنگ به سره کښېناستل. سپورمی چي به کله په ټولگي یا د پوهنتون په چمن کي له خالد سره یوازي سوه، نو ورته ویل به یې چي ستا شني سترگي مي ډېري خوښېږي، کاشکي ستا سترگي زما وای. خالد به په ټوکو ورته وویل: دا خو اسانه خبره ده، ته ودرېره همدا اوس یې درکوم. سترگو ته به یې گوتې ونیولې، ویل ها درواخله زما سترگي یې ستا، خو گوره بیا به مي تر لاس نیولی گرځوي او پوهنتون ته به مي هم ته راولي. په دي ډول به دواړو وځنډل.

کله چي به سپورمی مازي د خالد خوا ته وکتل، نو ده به په خندا ورته وویل: رډ رډ مه راته گوره، که دي پر ضد کړم، نو همدا اوس سترگي کارم او تا ته یې درلگوم، خو خدای خبر چي ته به دومره مهربانه سي چي ما به لاس نیولی تر پوهنتون پوري راولي او بیرته به مي کور ته ورسوي، نجوني کله دومره وفالري، هسي به دي په سترگو ږوند کړی يم او ته

به پر خپله لاره راڅخه تللې یې.

یوه ورځ خالد او سپورمې د پوهنتون په چمن کې سره ناست ول، سپورمې بیا د خالد د شنو سترگو یادونه وکړه، خالد سمدلاسه سترگې پټې کړې او سپورمې ته یې لاس وراورد کړ، ویل فکر وکړه چې زه ږوند یم، ته مې تر لاس ونیسه، خو سپورمې خپل لاسونه راټول کړل او په ځان پورې یې کلک ونیول. خالد بیا لاس وراورد کړ، ویل خیر دی یو وار خو دي لاس په لاس کې راکړه، څه اسمان خو نه نږېږي، له دې سره سم یې دا لنډۍ زمزمه کړه:

یو وارې لاس په لاس کې راکړه

دا لاسنیوی به دي تر مرگه یادومه.

د سپورمې مخ له شرمه تک سور واوښت، په وار خطایې یې شاوخوا وکتله، ویل سندري دي بس که، اوس به یې یو څوک واوري.

یوه ورځ خالد لکړه په لاس کې او ټولگي ته د ږندو په شان راغی، ویل ما خو خپلې سترگې یوې نجلۍ ته ورکړې، له دې سره سم ټولو وځنډل او د سپورمې خوا ته یې وکتل.

د وخت په تېرېدو سره د خالد او سپورمې تر منځ مینه نوره هم ډېره سوه، اوس نو ټولگیوال هم ښه پوهېدل، بس یوازې یې د دوی د کوزدې انتظار کاوه.

یوه ورځ د ټولگي نماینده په ټوکه سپورمې ته وویل: سپورمې جاني تر څو به یو بل ته خواږه خواږه سره گورئ، ژر کوزده وکړئ چې مور هم یو نس ډوډۍ پکښې وخورو. سپورمې وشرمېده او سترگې یې کښته واچولې.

په ټولگي کې د زلمې په نوم یو بل هلک هم و چې له خالد سره یې د اول نمره گۍ له امله په زړه کې کینه ساتله او بل یې د سپورمې پر سر هم سیالي ورسره درلوده. کله چې د زلمې مرکه د سپورمې د کورنۍ له خوا جواب سوه، نو دا

دا لاسنيوی به دي تر مرگه يادومه / ۴۹

سيالي ښکاره او خورا توده سوه، تر دې وروسته زلمي له سپورمې او خالد سره بيخي سلام عليک بند کړل.

يوه ورځ چې سپورمې ټولگي ته راغله، نو له درده سره او شنه کېده، پر خالد يې خوله راخلاصه کړه، ويل يې شرمه انسانه تا پر ما د څه ډول نجلۍ گومان کړی و ها؟ څوک چا ته داسې چټي خبري ليکي؟

- کومې چټي خبري؟

- ځان ناگاره مه اچوه، پرون دي زما په دسکول کي خط نه و را ته ايښی؟

- قسم په خدای که ما ستا دسکول ته لاس هم وروړی وي، خط خو لا هلته پر پرده

- بس بس درواغ مه وايه ! هيڅ باور مي نه کاوه چې ته دي دومره بي حيا انسان يې.

خالد له شرمه سترگي کېښته واچولې او له ټولگي څخه ووت. خو ورځي وروسته د پوهنتون د اخيري سمستر امتحانونه نه راوړسېدل. په دې جريان کي خالد هڅه وکړه سپورمې پوه کړي چې ستا په دسکول کي خط ما نه و ايښی، خو هغي نه منله او خالد ته يې اخطار ورکړ، ويل که بيا زما مخ ته راغلي، زما سره دي خبري وکړي او يا دي د پخلا کېدو هڅه وکړه، نو د پوهنتون اداري او خپلي کورنۍ ته به شکايت وکړم.

د پوهنتون امتحانونه تېر سول، د امتحانونو نتايج هم اعلان سول او د فراغت د جشن وخت راوړسېد. د فراغت غونډه ښه په شان او شوکت سره پای ته ورسېده. محصلينو د غونډي په پای کي يو له بل څخه بخښني غوښتي، خدای پامانۍ يې سره کولې او خپلو کورونو ته تلل.

په دې وخت کي د ټولگي نماينده سپورمې ته کرار وويل: سپورمې جاني بايد ته هم له خالد سره پخلا سي، هسي هم نور پوهنتون نسته، ته پر خپله او دی پر خپله لاره ځي.

سیپورمی د دې خبرې په اورېدو له درده تکه سره سوه، ویل د دې بی ادبه انسان نوم بیا مه ریاډوه، له دې سره سم په چټکو گامونو له تالار څخه ووته.

خالد تر فراغت وروسته په یوه نادولتي دفتر کې کار پیدا کړ. تصادفي د سیپورمی پلار هم په دې دفتر کې کار کاوه. که څه هم د سیپورمی پلار خالد نه پېژاند، خو خالد له ځینو خبرو څخه پوه سو چې دا د سیپورمی پلار دی.

یوه ورځ د سیپورمی پلار دفتر ته رانغی، په سبا چې راغی ویل په کور کې مو د گازو ډبه چاودلې ده، د لور سترگې مې سوځېدلې او اوس په فلاني روغتون کې بستري ده، زه د دې لپاره راغلم چې رئیس ته دا مشکل ووايم او رخصت ځني واخلم، همدا اوس بیر ته ځم.

کله چې د سیپورمی پلار له دفتر څخه ووت، نو خالد هم پټ پټ ورپسې روان سو، د سیپورمی پلار د ډاکټرانو ځانگړي کوټې ته ورغی او خالد یو ځای پټ ورته منتظر سو. کله چې د سیپورمی پلار راووت، نو خالد مخ ته ورغی، ویل زه د یوه ناروغ پوښتني ته راغلی وم، تاسې مې ولیداست او درته راغلم، ښه اوس دا وویاست چې ستاسې ناروغ څنگه سو؟ د سیپورمی پلار سوړ اسوبلی وکینن، ویل خالد جانه بس پوښتنه مه کوه، د لور ژوند مې تباه سو، ډاکټران وايي چې سترگې یې ړندې سوي دي، که یو څوک خپله یوه سترگه ورکړي، نو د یوې سترگې علاج یې کېدای سي، بیا یې په ناهیلۍ زیاته کړه: په نن وخت کې څوک چا ته خپله سترگه ورکوي. ما غوښتل چې خپله یوه سترگه ورکړم، خو ډاکټرانو ویل چې ستا سترگه نه ورسره لگېږي، خویندي او وروڼه یې سترگه نه ورکوي، اوس نه پوهېږم چې څه وکړم. تر دې وروسته د سیپورمی پلار له خالد څخه رخصت واخیست او د سیپورمی خوني ته ولاړ.

دا لاسنیوی به دي تر مرگه یادومه / ۵۱

خالد لکه سا چي يې ختلې وي، ځای پر ځای بي حرکت ودر پد او چور تونو یو، خو نابیره په چټکو گامونو د ډاکټرانو کوټي ته ورغی. ډاکټر ته يې وویل چي زه غواړم د سپورمۍ په نوم ناروغ ته خپلي سترگي ورکړم. ډاکټر ویل سمه ده، خو اول دي باید سترگي وگورم او باید ځيني معاینات هم وکړې، تر هغه وروسته یو قرارداد درکوم، باید هغه لاسلیک کړې چي دا کار په خپله خوښه کوي. خالد ویل سمه ده، خو زه هم یو شرط لرم، هغه دا چي ته به هم وعده کوي چي تر عملیات دمخه به نه سپورمۍ او نه هم د هغې کورنۍ ته وايي چي دا سترگه د چاده. ډاکټر په خندا وویل: سمه ده وعده ده.

د سپورمۍ د سترگو عملیات تېر سول، څو ورځي وروسته ډاکټر سپورمۍ ته مبارکي ورکړه، ویل د سترگو عملیات دي بريالي سول، اوس دي سترگه بيخي جوړه ده، چندان څوک نه پوهېږي چي یوه سترگه دي خپله او بله دي د بل چا ده، بيخي یو ډول معلومېږي، سبا دي سترگي در خلاصوو، اوس استراحت وکړه.

سبا د سپورمۍ کوټي ته یوه نرسه راغله او هغه يې د ډاکټرانو کوټي ته بوتله. ډاکټر ورته وویل چي اوس د سترگو پټۍ در خلاصوو او رخصتوو دي. نور ښه يې، اوس کولای سي چي د پخوا په شان وويني، بیا يې زیاته کړه چي ته ډېره نېکمرغه نجلۍ يې چي دومره ښه دوستان لري. په دنیا کي داسي لږ دوستان پیدا کېږي چي چا ته دي خپله سترگه ورکړي، له دي سره سم يې د سپورمۍ له سترگو څخه پټۍ ليري کړه، ویل اوس نو وگوره، خو گوره لومړی به د هغه چا خط لولې چي تا ته يې خپله سترگه درکړې ده. دا دی وگوره! سپورمۍ چي سترگي خلاصې کړې، نو ډاکټر يې مخ ته خط نیولی و، په خط کي داسي لیکلي وه.

گراني سپورمی جاني!

تا به د محصلی پرمهال تل راته ویل چي ستا شني
سترگی می ډېري خوبېري، کاشکي ستا سترگی زما
واي. ما تا ته هغه وخت هم ویلي وه چي زه خپلي سترگی
درکوم، خو ستا زړه ته نه لوېده، تا چي ویل دی ټوکي
راسره کوي. زه ډېره بخښنه غواړم چي بیا دي هم یوه
سترگه پوروی یم، خو هیله ده ما ملامت و نه گڼي، ما
غوښتل تا ته خپلي دواړي سترگی درکړم، خو ډاکټر
اجازه نه را کوله. پام دي وي چي زما سترگه ښه وساتي
او هره ورځ یې په رانجو توره کړي، ځکه چي زما په رانجو
توري سترگی ډېري خوبېري.

داسي هڅه مه کوه چي ما پیدا کړي او د سترگی په خاطر
کورودانی راته ووايي. ما دا کار یوازي د دي لپاره کړی
چي ته ما وبخښي. په دي پسي هم مه گرځه چي زه اوس
چېري اوسېرم. زه له هیواده ډېر ليري ولاړم، نه پوهېرم
چي بیا به سره ووینو که نه، خو زه او ته بیا هم سره نژدې
یو، د دوو سترگو تر منځ واټن ډېر لنډ وي، یوازي د یوه
سلايي په اندازه فاصله ده بس.

په درنښت

ستا خالد

سپورمی سترگی پټي کړې او کاغذ یې په ځیگر پوري کلک
ونیو، خو بیرته یې سترگی روڼي کړې، مخامخ هینداری ته
یې وکتل، تر ږنده سترگه یې یوه رڼه اوښکه راغله، خو نوې او
شنه سترگه یې له خدا ډکه ښکارېده. شنه سترگه وار په وار
لوېده او د پوهنتون چمن پکښي رانکاره سو، په چمن کي دا
او خالد سره ناست ول، دا خالد ته وایي: ستا شني سترگی می
ډېري خوبېري، کاشکي ستا سترگی زما وای. خالد په ټوکو

دا لاسنيوی به دي تر مرگه يادومه / ۵۳

ورته وايي: ته ودر پره همدا اوس زما سترگي تا ته در کوم. په دې وخت کي سترگو ته گوتي نيسي، وايي ها درواخله زما سترگي يې ستا، خو گوره بيا به مي تر لاس نيولي گرځوي او پوهنتون ته به مي هم ته راولي. سپورمي له شرمه تکه سره سي او خپل لاسوته په ځان پوري ټينگ ونيسي.

په دې وخت کي يې ړندي سترگي سخت سوي وکړ او د توري بنښنې غوندي بنگاره سوه، وار په وار پسي غټېده، په بنښنه کي يې خپل بل ټولگيوال زلمی وليد. زلمی لکه بلا تور مخ او بي ډوله شکل يې درلود، په قاه قاه يې وخنډل، ويل سپورمي څنگه ودي لیده چي څنگه مي کسات درڅخه واخيست؟ کله چي ستا کورنۍ زما مرکه جواب کړه، نو ما ويل ولاکه له خالد سره هم واده وکړي، نو هغه و چي د خالد په نوم مي پر کاغذ چټيات وليکل او بيا مي هغه کاغذ پټ ستا په دسگول کي کښېښود، له دې سره سم يې په لوړ اواز وخنډل. په دې وخت کي سپورمي په زوره چيغه کړه، ډاکټر يې پر سترگو پټۍ ورکښېښووله، ويل لږ آرام وکړه.

قوماندانه توپری

زه د لسو کالو ومه چي قوماندانه توپری به مي په کوڅه کي لیدله. هغې به له کوره کثافات را ایستل او ليري په یوه ډگر کي به یې اچوله. هغه داسي ډنگره وه چي د پښتۍ هډوکي یې له ورايه ښکار بدل. پخوا به یې سر په نکریزو سور کاوه، خو له یوه کال راهیسي یې نه و رنگ کړی، اوس یې سر نه سپین او نه سور و، بلکي شین وزمه غوندي ښکارېده. وپښتان یې داسي خپوله او سره گډوډ سوي ول تا چي ویل په کال کي یې هم یو وار نه پر بولي او نه رمنځ کړي دي.

قوماندانه توپری مي د گاونډي کره خو واره لیدلې وه. هغه لپونۍ نه وه، ټول کارونه یې د پر سد او هونښیاري ښځي په ډول وه، سهار تر ماښامه به د کور په کارونو بوخته وه او د ضرورت وړ خبري یې په ډېره مهربانه لهجه کولې، خو که چا به قوماندانه توپری ورته وویل، نو د دې اعصاب به گډوډ سول

او بدر د به یې شروع کړل. زما هغه مهال دې خبرې ته پام سو
چې کله به هغه کوچنیانو په کوڅه کې ولیده، نو پسي نارې
به یې کړې، ویل هغه ده قوماندانه توپری راغله، په دې وخت
کې به دې ته درد ورغی، په کوچنیانو پسي به یې منډه کړه
او په کانو به یې ویشتل، ویل ستاسې پلار به قوماندان وي،
ستاسې مور به قوماندانه وي، ستاسې خور به قوماندانه وي
د ... زامنو!

زه به حیرانه سومه چې خلک ولي دې ته قوماندانه توپری
وايي او دا ولي په دې نوم بد وپري؟ یوه ورځ مي په دې اړه له
خپلي مور څخه پوښتنه وکړه، هغې ویل په دې خبرو پسي
مه گرځه. خدای چا ته د خپل بد عمل سزا په اخیرت او چا ته
په دې دنیا کې ورکوي، دې ته هم له خپله لاسه ورپېښه ده،
بیا به یې د توبې په ډول پر پزه او غورو گوته تېره کړه، ویل
خدای مودې د دې له حاله وساتي.

یوه ورځ مي د مکتب کورنی کار کاوه. د خاله لور مي له خپلو
دوو کوچنیانو سره زمور کړه مېلمنه راغلې او د څنگ په
خونه کې یې زما له مور سره مجلس کاوه. په خبرو خبرو
کې یې زما له مور څخه د قومانداني توپری پوښتنه وکړه،
ویل کله چې زه ستاسې کړه راتلم، نو دې په کوڅه کې په
کوچنیانو پسي منډې وهلې او په کانو یې ویشتل، ډېر مي
زړه پر وسوځېده. مور مي نه غوښتل د قومانداني توپری
د ژوند کیسه ورته وکړي، خو هغه ورته ټینګه سوه، ویل
خامخا به یې کیسه راته کوې. ما چې له پخوا څخه غوښتل د
قومانداني توپری په کیسه ځان خبر کړم، نو د څنگ د کوټې
کړکۍ ته نژدې سوم او غور مي ورته ونيو.

قوماندانه توږی / ۵۷

د قومانداني توږی اصلي نوم روښانه ده. دا په ځوانۍ كې دومره ښايسته وه چې د مركو وار نه ورباندي كېده، يوه مرکه به نه وه تللې چې بله به بيا ورته راغله. د نصيب خبري دي روښانه يې د فريد په نوم يوه هلك ته ور كړه او واده سوه.

فريد كه څه هم غريب سړی و، خو دا ډېره پر گرانه وه او ښه يې نازوله، بس چې دې به هر څه ويله فريد به (نه) نه ورته ويل. روښاني به كله ويل د مور كره په مېلمستيا ځم، كله به يې ويل د خاله كره ځم، بس هره ورځ به دا يو ځای روانه وه. د كور كارونو ته به يې گوتي نه وروړلې، هر څه يې پر تياره غوښتل. ځوانښې بېچاره گۍ به يې په سپين سر د كور ټول كارونه كول، خو دې ته يې له وېرې څه نه سواى ويلای، كه يې ورته ويلي واى، نو جنجال يې كاوه او اسمان يې محكي ته راکښته كاوه.

د كور كار ته خو يې ځوانښي اوږه وركړې وه او دومره بدنامي هم نه بلل كېده، خو هره ورځ له ضرورت پرته له كوره وتلو يې د شاوخوا گاونډيانو پام ځان ته راواړاوه او اخير خبره له گندېلو ووته.

يوه ورځ د روښاني لېورونو فريد ته وويل چې لالا وربنده سمه نه معلومېږي، ته ډېر باور ورباندي لرې، خو خلك ډول ډول خبري كوي. څوك وايي له فلاني سره مو وليده، څوك وايي په فلاني ځای كې مو وليده. اوس قسم په خداى كه له شرمه پورته كتلاى سو، كه زموږ خبره منې نو لږ يې راوگرځوه. فريد به ويل زه روښانه پېژنم، هغه هيڅ كله داسې كار نه كوي چې موږ دي وشرموي، تاسې بې ځايه پر هغې توروڼه لگوى.

يوه ورځ فرید کور ته راغی، گوري چي روښاني ځان يو غورپ (سينگار) کړی دی. فرید ويل څه خبره ده؟ روښاني ويل د اکا د لور دسمال مي دی، زه هم ورځم. فرید تندي تريو کړ، ويل سپری خو يوه اجازه اخلي، زه خبر نه يم او تا بيا خپل پر سر غوټه تړلې او مېلمستيا ته روانه يې. روښاني سترگي پر راغتي کړې، ويل ستا په کور کي خو مي ولاکه په يوه جوړه نويو کالو ارمان ختلی وي، اوس مي د خپلوانو له کورونو هم راگرځوي؟

روښانه په خپل بنايست ډېره مغروره وه او فرید ته به يې هره ورځ د هغه د بېوزلۍ پېغورونه ورکول، اوس نو ټوله کورنۍ پوهېده چي روښانه خامخا د کور دباندي له يو چا سره اړيکي لري. فرید بېچاره چي تر دې مخکي به يې تل د روښاني ننگه کوله او د وروڼو خبري به يې نه منلې اوس ډېر ځور ېده، خونه پوهېده چي څه وکړي. له يوې خوا يې ښځه له کنټروله وتلې او له بلې خوا که يې طلاق ورکولای، نو د بل واده وس يې نه درلود. په همدې کي څلور پنځه کاله تېر سول او روښاني درې زامن هم پيدا کړل.

يوه ورځ فرید په بازار کي له دوکان څخه سودا اخیسته چي يو موټر د دوکان مخ ته ودرېد، يو قوماندان له موټر څخه راکښته او د سودا لپاره دوکان ته ودرېد. فرید چي موټر ته وکتل، نو گوري چي روښانه د مخ په سيټ کي ناسته او ځان يې ښه خټه سينگار کړی دی. د روښاني په ليدو سره د فرید پر سر لکه اور چي بل سي، په منډه يې د موټر دروازه خلاصه کړه، روښانه يې د سر تر وېښتانو ونيوله او پر سرک يې راجپه کړه. يو څو لغتي چي يې ووهله، نو نابره يې د شا

قوماندانه توپری / ۵۹

له خوا پر سر د توپک کونداغ ولگېد او بې سده پر بوت کله چي يې سترگي راروڼي کړې، نو خو دوکانداران پر راټول ول او په خوله کي يې خوږې اوبه ورتويولې. فرید په کمزوري ځان کور ته ولاړ، له شرمه يې له مور او وروڼو څخه دا کيسه پټه کړه.

تر دې وروسته روښانه څو واړه نور ه هم له قوماندان سره وليدل سوه، اخير به خلکو روښانه قوماندانه بلله، اوس نو ټول خلک پوهېدل چي روښانه څه کوي او څنگه ښځه ده. يوه ورځ روښانه له کوره ووته او تر يوې مياشتي پوري غيب و غروبه وه.

يوه ورځ يو چا د فرید دوی کور ته ليک راوړ چي داسي پکښي ليکلي وه: ((فریده ستا سره مي ډيري لوري او تندي وگاللې، نور يې نه سم زغملای، زړه دي صبر کړه، ما بل واده وکړ، ته پوه سه او اولادونه دي)).

په دې وخت کي د فرید له پښو څخه مخکه وتښتېده، سر يې پر له وگرځېد، نه پوهېده چي څه وکړي. له شرمه نه مخکه چاودله او نه دی په ننوا ته. په سبا يې له وروڼو سره په مشوره پلارنی کور خرڅ کړ او يوه ليري ځای ته کډه سول.

روښاني داسي فکر کاوه چي قوماندان واده ورسره کوي، خو هغه يو څو ورځي د خپل ساتېري لپاره له ځانه سره وساتله او بيا يې پر خپل يوه انډيوال خرڅه کړه. روښانه په دې وخت کي د ځوانۍ او مستۍ له خوبه راويښه سوه، ډېره پښېمانه وه، نه پوهېده چي څه وکړي او څنگه بيرته د عزت ژوند شروع کړي. اخير يې فکر وکړ چي دا ښايسته ده او پخوا پر مېړه گرانه وه، که له دې کار څخه توبه وکاري او له خپل مېړه

څخه بخښنه وغواړي ښايي هغه يې وبخښي. کېدای سي له دې امله يې هم وبخښي چي د کوچنيو زمانو له لاسه به تنگ سوی وي، کېدای سي له دې امله يې هم وبخښي بېوزله دی د بل واده وس نه لري. هغه و چي د قوماندان د انډيوال له کوره وتښتېده او د فرید کره ورغله. په دې وخت کي فرید بل واده کړی و، مور او وروڼه يې يو نامعلومه ځای ته کډه سوي او کوچني زمان يې انا له ځانه سره بېولي ول. نیمه شپه د فرید دروازه وټکېده. فرید چي دروازه خلاصه کړه، نو گوري چي روښانه د کور مخ ته ولاړه او په چينغو چينغو ژاړي.

فرید روښانه و نه بخښله، شکنجه خو پرېږده چي ښکښل يې هم نه ورته وکړه، څو شېبې يې په پټه خوله ورته کتل، سترگي يې له اوبښکو ډکي سوې، کور ته د ننوتو اجازه يې ور نه کړه او د کور دروازه يې ورته وتړله. روښاني يو څو شېبې د تړلي دروازې تر شا وژپله، اخير مجبوره سوه د پلار کره ولاړه، خو پلار يې هم له شرمه جرئت و نه کړ چي ځای ورکړي، تر هغه وروسته د اکا د لور کره ولاړه. د اکا د لور خسر گنی هغې ته د اوسېدو ځای ورکړ، خو دا شرط يې ورباندي کښېښود چي چا ته به د دوی د خپلوۍ نه وايي، يوازي به وايي چي خپلوان نه لري او د دوی مزدوره ده. بل دا چي له کوره به هم نه وزي او که پخواني کارونه يې بيا تکرار کړل، نو په هغه ورځ يې له کوره شړي. روښاني هم دا شرطونه ومنله او څو کاله کېږي چي په دې کور کي چوپړ وهي.

روښانه په ځوانۍ کي خلکو قوماندانه بلله، خو اوس چي زړه سوه، نو قوماندانه توري يې بولي. دا لکه څنگه چي له ښې

قوماندانه توڙي / ۶۱

زړه معلومېږي دومره زړه هم نه ده، ايله د څلو بښتو کالو به وي، خو له رنگه او يا کلنه معلومېږي.

اوس چي کله څوک قوماندانه يا قوماندانه توږي ورته ووايي، نو دې ته تېر ژوند ورياد سي. که ماشوم ورته وويل چي قومانداني توږي، نو دا يې په ډېرو ولي، خو که لوی په دې نوم وبلله، نو په پټه خوله يې زغمي، بس يوازي يې سترگي له اوبښکو ډکي سي.

روښانه چندان له چا سره خبري نه کوي، د خپل تېر ژوند په اړه خو بيخي چا ته څه نه وايي، کله کله له ځان سره ووايي: ((زه رشتيا هم چي بدلمنې يم، له خپل مېړه، اولادونو، کورنۍ او قوم سره مي خيانت وکړ، بايد دغه ډول سزارا کول سوې وای، خو نه پوهېږم هغه نارينه چي زه يې دې کارونو ته هڅولم او زما سره يې اړيکي درلودې هغوی په څه نوم يادېږي؟ ايا له هغوی څخه هم خلک زما په اندازه کرکه کوي؟ دوی ته خلک په کومه سترگه گوري؟ ايا دوی هم زما په شان په وطن کي د اوسېدو ځای نه لري؟ دوی هم دغسي ټيټي سترگي ژوند کوي؟ قوماندان، وکیل صاحب، قاضي صاحب، وزير صاحب، فلانی، فلانی ... ما اور پدلي چي دوی اوس هم هغه پخواني کارونه په ښکاره کوي، خو دوی ټول آرام او د عزت ژوند لري)).

قاتله هم زه او مقتوله هم زه

نيمه شپه وه، د کور ټول غړي په خواږه خوب ويده ول، خو ورمې ته خوب نه ورته، له خپلې خونې راووته او د کور په غولي کې يوازي کښېناسته. په کور کې چوپه چوپتيا خپره وه، يوازي د چورچورکي اواز اور بدل کېده چې د ورمې له اسويلي سره به گډ سو او يوه بې سوره نغمه به ځني جوړه سوه. ورمې سترگي د اسمان خوا ته ونيولې، لکه غواړي چې له خوارلسمي سپورمې سره د زړه خواله وکړي، خو سپورمې غور نه ورته نيوه، بس يوازي به يې د دې پر باړخوگانو د اوبنکو ملغلري وځلولې. ورمې پرله پسې اسمان ته کتله، کله چې يې سترگي وچي سوې، نو سر يې پر زنگنو کښېښود او له ځان سره يې وويل: مشرانو ښه ويلي دي چې ((څه کړې هغه به رېبې)). ما خپله د ځان لپاره دا يوازيتوب غوره کړ، اوس د گيلې حق نه لرم. د ژوند کولو حق هم نه لرم. بيا به يې اسمان ته وکتل، لکه له يو چا سره چې خبري کوي: گرانه ما

کله غوښتل چې داسي دي وسي. کشکي خو داسي نه وای سوي، که زه لومړی پوهېدلې وای، نو داسي به نه پېښېدل. ورمې له یوه کال راهیسي په دفتر کې کار کاوه، په شعبه کې د اسد په نوم یو همکار هم ورسره و. اسد له ورمې سره ډېر ښه چلند کاوه، نه یوازې دا چې خپل کارونه یې په ښه ډول کول، بلکې د ورمې په کارونو کې یې هم مرسته ورسره کوله. اسد ډېرې لږ خبرې کولې، که چا پوښتنه نه وای ځنې کړې، نو ده چندان څه نه ویل، د همدې خوی له امله هغه ډېر دروند ښکارېده. د دفتر ډېرو همکارانو غوښتل د اسد خبرې واورې، خو اسد یوازې له ورمې سره خبرې کولې او هغه هم چې په دفتر کې به نور څوک نه وه، پر رسمي خبرو سر پېره یې د خپل شخصي ژوند په اړه هم د زړه خواله ورسره کوله. ورمې د دفتر له ټولو همکارانو سره په خندا او ورین تندي خبرې کولې، خو اسد له دې چلند څخه ډېر خوشاله و، کله چې به یې د ورمې خوله له خندا ډکه ولیده، نو زړه به یې باغ باغ سو.

یوه ورځ اسد دفتر ته رانغی، کله چې په سبا راغی، نو ورمې د پخوا په ډول په خندا او مهربانۍ د هغه د نه راتلو علت وپوښت. اسد اوږده ساواخیسته، ویل تر اوسه مې په دفتر کې چا ته نه دي ویلي، زه یو ډول خطرناکه ناروغي لرم، حملې راباندې راځي او بې سده کېږم. کله چې یوه حمله راباندې راسي، نو څو ورځې مې سر درد کوي او سربداله (گنګس) یم. ورمې چې دا خبرې واورېدې، نو له اسد سره یې خواخوږي پیدا سوه، تر دې وروسته به یې هغه ته د زړه ډاډ ورکاوه، هڅه به یې کوله چې خوشاله یې وساتي او لږ تر

قاتله هم زه او مقتوله هم زه / ۶۵

لږه د دې له خوا و نه خورول سي. که څه هم دا ډول همدردی له اسد سره د کور غړو هم کوله، خو د ورمې همدردی د اسد پر زړه داسي لگېده لکه مرهم.

پخوا به اسد له ورمې سره د دفتر په کارونو کې مرسته کوله، خو اوس برعکس ورمې هڅه کوله چې د اسد د کارونو بار پر خپلو اوږو واخلي او هغه ته هيڅ ډول تکلیف و نه رسېږي. د ورمې دې ډول چلند د اسد پر صحي وضعیت خورا ښه اغېز وکړ، ورځ په ورځ يې ناروغي ښه کېده، يو وخت داسي هم راغی چې اسد بيخي روغ رمت سو، د هيڅ ډول تکلیف احساس يې نه کاوه. که څه هم څوک نه پوهېدل چې اسد به په کور کې څنگه وي، خو په دفتر کې به روغ جوړ و، په تېره بيا کله چې به يې ورمه وليده، نو سترگي به يې وځلېدې او له خوشاليه به په کاليو کې نه ځايېده.

يوه ورځ ورمې د خپلي خواخوږۍ په لړ کې اسد ته وويل چې ته بايد د درملني لپاره هندوستان ته ولاړ سي، وايي چې هلته ډېره ښه او ارزانه درملنه کېږي. په دې وخت کې د اسد مخ تک سور واوښت، لومړی يې په شعبه کې شاوخوا وکتله او بيا يې کښته وکتل، په رپرېدېدلي اواز يې وويل: ورمې جاني زه به ولي هندوستان ته ځم؟ زما هندوستان او ډاکټر خو ته يې، کله چې ته دې شعبي ته راغلي يې، نو زما ناروغي يو مخ ورکه سوې ده. ورمه د دې خبرې په اورېدو له حيا څخه تکه سره واوښته، مخ يې بلي خوا ته واړاوه او ځان يې په کاغذونو بوخت کړ، په شعبه کې چوپتيا خپره سوه، يوازي د دېوالي ساعت ټک ټک اورېدل کېده.

کله چې اسد کور ته ولاړ، نو ډېر نارامه و، له ځان سره يې

هوډ وکړ چې سبا به ورمې ته خامخا وايي چې مينه درسره لرم او غواړم واده درسره وکړم. د اسد خبره سپينه وه، خو د نارامۍ يې علت دا و چې ورمه به څه ځواب ورکوي؟ که د (نه) ځواب ورکړي دی به څه کوي؟ تر سهاره يې په زړه کي کرل او رېبل چې دفتر ته د تگ وخت راوړسېد. نن اسد تر پخوا ډېر خوشاله و، نن يې د پخوا په پر تله په ځان هم گوته وهلي وه، نوې دريشي، عطر او له خوشاليه ډک ورين تندي يې هغه څه وه چې د هر چا پام يې ځان ته وراړاوه. بس د خوشالي کار و، له اسد څخه د رسمياتو وخت هم هېر سوی او نن دفتر ته يو ساعت وختي ولاړ، هغه ته يو ساعت لکه کال دومره اوږد سو، دوې سترگي يې د شعبيې د دروازي پر لور څلور سوې، څو واړه له شعبيې راووت او بيا به بيرته ننووت. که د اسد دا حرکات هر چا ليدلي وای، نو فکر يې کاوه چې نن خامخا څه نوې خبره سته. د انتظار شېبې پای ته ورسېدې او ورمه شعبيې ته راننوته. اسد چې مخکي لا د ورمې په درناوي کي پر خپل ځای ولاړ و، تر سترې مسي وروسته کښته وکتل او ورمې ته يې کرار وويل: ورمې جاني نن يوه نوې خبره درته کوم. ورمې فکر وکړ لکه چې بيا د پخوا په شان د خپلي ناروغۍ په اړه يو څه راته وايي، نو په خدا يې ورغبرگه کړه: هو اسدجان مهرباني وکړه، نن ډېر خوشاله ښکاري، څه خبره ده؟ اسد لومړی شاوخوا وکتل، بيا د ورمې خوا ته څو گامه وروړاندي سو، د هغې لاسونه يې په خپلو لاسونو کي ونيول او په بنده بنده ژبه يې وويل: زه ناروغ وم، له ژوند څخه مي تمه ختلې وه، خو ستا مينې زه جوړ کړم، تا ماته له سره نوی ژوند راکړ، زه اوس داسي فکر کوم چې بې له تا ژوند

قاتله هم زه او مقتوله هم زه / ۶۷

نه سم کولای، اوس تا ته دومره ځان نژدې احساسوم لکه زه

چي وجود او ته مي روح يې، ايا زما سره واده کوي؟

ورمې ژر له اسد څخه خپل لاسونه کش کړل او په درد يې

وويل: ما ستا سره يوازي انساني خواخوږي کوله بس، خو ته

داسي فکر کوي چي زه ستا سره مينه لرم ها؟ تا ته خو ځان

درمعلوم دی چي څومره بده ناروغي لري، خدای خبر چي ته

به يو کال ژوندی يې که نه، زه دومره ساده درته ښکاره سوم

چي له يو ناروغ او مړ خوږک سره به واده کوم او خپل ژوند به

په لوی لاس تباہ کوم؟ اسده ته خطاوتلی يې، لږ له ځانه سره

فکر وکړه، پوه سوې؟ له دې سره سم ورمې دسکول غاړي ته

واچاوه او په چټکو گامونو له شعبي څخه ووته.

د اسد پر سترگو توره تياره راغله، ځای پر ځای کښېناست،

سر يې په لاسونو کي ونيو، د ورمې دا جمله يې په ذهن کي

پرله پسې تکرارېدله: ((خدای خبر چي ته به يو کال ژوندی

يې که نه، زه دومره ساده درته ښکاره سوم چي له يو ناروغ او

مړ خوږک سره به واده کوم او خپل ژوند به په لوی لاس تباہ

کوم؟)) اسد له ځان سره وويل: ما هغې ته رښتيا وويل چي

زه او ته ډېر سره نژدې يو، دومره سره نژدې يو لکه روح او

جسد، خو نن چي زه ورمې رد کړم، زما روح ووت، زه نور مړ

يم، سر له اوس څخه مړ يم.

اسد تر دې وروسته بيا دفتر ته رانغی. ورمه يو څو ورځي

پر خپل توند چلند ډېره پښيمانه وه، خو وروسته يې ځان

ته داسي ډاډ ورکړ: که داسي مي نه وای ورته ويلي، نو څه

مي ورته ويلي وای؟ ما خو له هغه سره مينه نه، بلکي يوازي

انساني خواخوږي درلوده، توبه خدايه! په دې نړۍ کي

عجیبه خلک سته، ته به له زړه سوي او خواخوږیه مرسته ورسره کوي، خو دوی به یې مینه گڼي، ښه سو چي هر څه مي سپین ورته وویل، همدا یې ځواب و.

څو میاشتي وروسته ورمې استعفا ورکړه او په یو بل دفتر کي یې کار پیل کړ. یو کال وروسته یې په یوه سیمینار کي د خالد په نوم خپل یو پخوانی همکار ولید، په خبرو خبرو کي

خالد وویل: ورمې ستا زموږ همکار اسد په یاد دی؟

— هو یاد مي دی، دا پوښتنه دي څنگه وکړه؟

— هغه بیچاره خو مړ سو

— څه شی مړ سو! څنگه مړ سو؟

— نور نه یم خبر، په فاتحه کي یې ورور ویل چي ډېره

خطرناکه ناروغي یې درلوده، د چا زړه ته نه لوېده چي

ژوندی دي پاته سي، خو د ژوند په وروستيو میاشتو کي

سوکه سوکه ښه کېده، اخیر بیخي روغ جوړ سو، ان دا چي

ډاکټران حیران ول چي دومره خطرناکه ناجوړي څنگه خپله

جوړېدای سي، ډاکټرانو ویل چي دا بیخي یوه معجزه ده، خو

ناڅاپه بیرته ناروغه سو، له ځان سره به یې ژړل، خو چا ته

یې څه نه ویل، ډاکټرانو ویل چي پخوانی ناروغي یې ښه

سوې او بله ناروغي ورته پیدا سوې ده، په زړه کي یو پټ غم

لري لکه مین سوی چي وي، تر څو معلومه نه سي چي پر چا

مین سوی او معشوقه یې چېري اوسېري او څه وايي، د دې

ناروغی علاج امکان نه لري. ډاکټرانو او د اسد خپلوانو چي

به اسد هر څومره وپوښت، هغه څه نه ویل، هغه و چي یوه

ورځ یې مور سهار د خوب کوټې ته ورغلې وه، گوري چي اسد

مړ پروت دی.

قاتله هم زه او مقتوله هم زه / ۶۹

ورمې چې دا خبره واورېده، نو بڼه يې والوته، رنگ يې لکه زعفران ژړ و او بڼت، داسي يې وانگېرله لکه اسد چې يې په خپل لاس وژلی وي، د داسي درد احساس يې کاوه لکه خپل ځان چې په زړه کې په چاره وهي، په زړه کې يې وويل: زه ډېره بدمرغه نجلۍ يم، قاتله هم زه او مقتوله هم زه.

د اسد له مرگ څخه شل کاله تېر سوي دي، خو ورمه داسي فکر کوي لکه اسد چې نن مړ سوی وي، ورمه بېر سر گرځي، ځان ته هيڅ پام نه کوي، اکثره وخت پټه خوله وي، خو کله کله بيا لکه لېونۍ له ځان سره خبري کوي، په لومړيو وختونو کې ډېرې مرکې ورته راغلي، خو دې ونه منلې، هغه هره ورځ وايي چې قاتله هم زه او مقتوله هم زه. دا خبره که څه هم اوس د کوڅې د ماشومانو په خوله کې لوېدلې ده، خو کورنۍ يې اوس هم نه پوهېږي چې دا خبره څه مانا لري؟

زندى سوي هيلي

پروانه د مور او پلار يوازینی لور وه، ځکه خو د مور او پلار نه زړه کېده چې ژر يې مېړه ته ورکړي او يا داسي کور ته واده سي چې هلته نه وي خوشاله. پروانې دوی ښه شتمن خلک ول، خدای د شتمنی تر څنگ د خدای مال اته وروڼه هم ورکړي ول چې پر هر ورور بې حده گرانه وه. دا چې د پروانې د ښایست، ښو اخلاقو او کمالاتو اوازې تر لیري لیري کلیو پوري تللي وې، نو د هغوی پر کور د مرکو شخول (گڼه گوڼه) جوړه وه، یوه مرکه به نه وه تللې چې بله مرکه به راغله. د پروانې کورنۍ هڅه کوله چې هغه په یوې داسي کورنۍ کې واده کړي چې هلته ښکمرغه ژوند ولري، خو اخیر هغه ورځ هم راغله چې پروانه یې یوه هلک ته ورکړه. د پروانې دوی د کورنۍ په فکر دا یوه داسي کورنۍ وه چې دوی غوښته. د پروانې واده ښه په ډول او درازه، شان او شوکت سره تېر سو، هغه د چا خبره وریجي او غوښي په چارښاخو باد بدلې.

پروانې ته یې مور او پلار له خپلي خوا د سرو زرو دومره گڼېږي او د کور سامانونه ورکړي ول چې بنځو گوته په غاښ ورته ونيول، د پښتني رواج او ظاهري کر و ورو له مخي د مېړه په کور کي د يوې نېکمرغي مېرمنې همدا نښي نښانې وي.

پروانه تر يوه مهاله پوري ښه خوښه او خوشحاله وه، خو څو مياشتي وروسته د هغې مېړه جبار بد چلند ورسره شروع کړ، پر ډېره کوچنۍ خبره به يې وهله تر ټله، ان دا چي د وهلو او ډبولو لپاره يې هسي پلمه ورته غوښته. پروانه چي د پلار په کور کي په ډېر ناز او نعمتونو رالويه سوې وه، دا شکنجې او سپکاوی خورا گران ورته تمامېده، خو دا هر څه به يې په ډېره حوصله زغمل او فکر يې کاوه چي وروسته به له دې ستونزو سره عادي سي او يا به يې د مېړه په ذهن کي بدلون راسي.

خوابني به يې هم ورته ويل چي لوري هوښ کوه (پام کوه) چي د مېړه د بدو خويونو په اړه پلارگنۍ ته حال و نه وايي، هره ناوې د خسرگنۍ په کور کي څه ناڅه ستونزي لري، خو وروسته حل کېږي، ته لا نېکمرغه يې چي يوازي دي مېړه بد چلند درسره کوي، له ځينو ناويانو سره ټوله خسرگنۍ بد کوي، خو که ته د مېړه په اړه خپلي پلارگنۍ ته حال ووايي، نو په خسرگنۍ کي به هم خواخوږی پيدا نه کړې، صبر وکړه د وخت په تېرېدو سره به خدای هر څه سم کړي.

پروانې هم د خوابني خبره ومنله او هر ډول شکنجې او سپکاوی به يې په پټه خوله پر ځان تېراوه.

څو مياشتي وروسته د پروانې د ورور د واده وخت راورسېد. د پروانې ورور د هغې د خسرگنۍ کره ولاړ چي هغه له ځان سره واده ته بوزي. په همدې ورځ پروانه سخته مېړه وهلي او

زندۍ سوي هيلي / ۷۳

سترگي يې سرې وې، د هغې ورور خو واره د هغې د خفگان علت وپوښت، خو پروانې پلمه ورته وکړه، ويل تاسي مي يادبدلاست، ژړا راعله، نور څه خبره نسته. کله چې پروانه له ورور سره د پلار کره روانبدله، نو مېړه يې ورته وويل چې بايد يوازي دوې شپې وکړي.

پروانه د پلارگنۍ کره ولاړه، يو خو يې د ورور واده و او بل نو څو مياشتي وروسته د پلار کره تللې نه وه او بايد ډېره خوشاله وای، خو د هغې په تندي کي د خواشيني نښي نښانې له ورايه ښکارېدې. کله به يې د جبار جبر، وهل تر ټل او سپکي خبري ورياد سوې، سترگي به يې له اوښکو ډکي سوې، خو ژر به يې پاكي کړې او داسي يې ښووله چې گواکي سترگي يې خورېږي.

تر واده دوې ورځي وروسته پروانې غوښتل کور ته ولاړه سي، خو مور او وروڼو يې نه پر ښووله، ويل سبا به ولاړه سې. پروانې ته که څه هم د جبار بد خوی ورمعلوم و، خو دا چې د ورور واده يې و لږ ډاډه وه چې ښايي جبار به څه نه ورته وايي، هغه و چې يوه شپه يې بله هم وکړه او په سبا کور ته ولاړه. پروانه ډېره خوشاله وه، ځکه چې د خسرگنۍ لپاره يې ښه سوغاتونه راوړي ول، پروانې لا د سوغاتونه غوټه نه وه پرانيستلې چې مېړه يې خونې ته ورغی، تر څو چې پروانې خبره کوله، نو مېړه يې لکه وړی پرانگ ورباندي غوټه سو او تر ستونې يې ونيوله، تر هغو يې وهله ډېوله چې يې سده سوه. مېړه چې يې له خونې ووت، نو خواښې يې ورغله، گوري چې د پروانې سترگي رډي رډي راختلې، تر خوله يې ځگونه راغلي او سا يې ختلې ده.

جبار دوی پروانې ته ژر ژر غسل ورکړ او په کفن کې یې ونغښتل، پلارگنۍ ته یې خبر ورکړ چې هغه په واده کې مسموم سوې او کور ته له رسېدو سره سم مړه سوه. د پروانې پلارگنۍ داسې وخت راوړسېده چې پروانه یې قبر ته ورکښته کوله، خو د هغې یوه ورور وویل چې زه خپله خور یو وار گورم، زما خور ناروغۍ نه ه وژلې، بلکې تاسې وژلې ده، هغه روغه جوړه وه، څنگه کېدای سې چې داسې نابېره دي مړه سې. که څه هم د پروانې خسرگنۍ او نورو خلکو د پروانې ورور منع کاوه، خو هغه له زوره کار واخیست او د پروانې کفن یې خلاص کړ، گوري چې پروانه تکه شنه اوبښتې، په غاړه کې یې د زندۍ شنه داغونه او پر بدن باندي یې د وهلو ډبولو نښې له ورايه ښکاري.

پروانه یې بیرته په قبر کې کښېښووله او فاتحه یې هم تېره سوه. په دې پسې یو کال تېر سو او د پروانې کیسه هم د خلکو له یاده ووته، خو دا کیسه د پروانې د ورور په ذهن کې ورځ په ورځ تازه کېده. یوه ورځ سهار مهال جبار په خپله ځمکه کې کار کاوه چې د نژدې لښتي له خوا یو چا ورځ کړه: تا څه فکر کاوه چې پروانه څوک نه لري چې کسات یې واخلي؟ له دې سره سم پر له پسې پنځه ډزي وسوې او جبار پر ځمکه پرمخې ولوېد.

تور لاسونه

د هغې له خپرې څخه اوس د ناوسې له امله پوډرو، رانجو، رنگونو او سينگار نورو توکو كډه كړې او اصلي خپره يې بنكار بده. د زندان پر توره ميله يې خپله لنډې زنه تكيه كړې وه، خپوله او گډوډ وېښتان يې پر تندي را ايله سوي ول، سترگي يې نيمكښه نيولي وې، تر اوږدو چورتونو وروسته يې شونډي وښور بډې او له ځان سره يې داسي وويل: ما د يو سپېڅلي انسان پر سپين مخ خپل تور لاسونه ومنبل، د مور د شيدو په شان په يوه سپين انسان مي تور پوري كړ. كېدای سي دې زندان ته به ځيني بې گناه ښځې هم راغلي وي او زما په شان به خلكو تور لاسونه پوري منبلي وي، خو زه په رشتيا چي گناهكاره يم، دغه راسره ښايي، بايد زندان ته راوستل سوې واى .

ورمه په ونه ټيټه او له رنگه توره وه، خو كړه وړه يې ښه وه او

جذابه ښکار بده، هغه د چا خبره نه وتلې او نه نتلې وه. یو څه یې خپل جذابیت و او یو څه دې په ځان گوته وهله او هڅه یې کوله چې ښکلې ښکاره سي. دا تر اوسه پوري هیچا له سینگار پرته نه وه لیدلې، په کومه ورځ چې به باران اور بده، نو دا به بیخي پوهنتون ته نه راتله، ویل داسي نه وي چې د مخ سینگار مي پاک سي او خلک مي اصلي څېره وويني. هغې به دومره خټه ځان جوړاوه چې پر مخ یې بیخي یو بل پوست غوړ بدلې و، داسي تکه سپینه ښکار بده لکه د گچو مجسمه.

یوه ورځ د زمري په نوم د هغې یوه ټولگیوال وویل چې که هر چا ورمه له سینگار پرته ولیده او ماته یې راوښووله، نو په جایزه کې یو گلکسي موبایل ورکوم. اوس چې د پوهنتون اخيري کال هم مخ پر ختمېدو و، بیا هم دا جایزه چا و نه گټله. ورمې یو عجیبه خوی درلود. خلکو به ویل چې هغه ((د برترۍ احساس)) نومي رواني ناروغي لري. هغې به تل ځان تر نورو لوړ باله، که په یوه خوی یا یوه کار کې به تر چا لوړه هم نه وه، نو دې به هڅه کوله ځان لوړ وبولي او آن داسي مصنوعي شواهد او اسناد وښيي چې گواکي دا تر نورو لوړه ده. داسي فکر یې کاوه چې هیچا ته اړتیا نه لري، تر څو چې بیخي سخته مجبوره سوې نه وای، نو له چا څخه یې مرسته نه غوښته، خو کله چې به ډېره مجبوره سوه او له چا څخه به یې مرسته وغوښته او یا چا به په خپله خوښه مرسته ورسره وکړه، نو تر څو چې د هغه ښه یې نه وای ور ادا کړي آرامه نه کښېناسته.

چا چې به له ورمې سره ښه کړي ول، که څه هم احسان به

يې نه ورباندي اچاوه او د خپلو ښو پېغور به يې هم نه ور کاوه، خو دې به دا ښه د خپلو اوږو بار باله او له دې امله به ډېره نارامه وه. که چا به ښه ورسره وکړه، نو دې به لومړی هڅه کوله د مقابل لوري ښه ورا ادا کړي، خو که زمينه به نه وه ورته برابره، نو پر هغه به يې بې ځايه تور پوري کاوه او داسي به يې ښووله چې دا دی که ښه دي راسره کړي وه، بد دي هم راسره وکړل، ښه دي له بدو سره ولاړل، بس دادی غاړه دي ووته. د ورمې دې ناوړه خوی هغه په ټولنه کې يوازي کړې وه. کله په خپلو کور کې له مور، ورور او خویندو سره او کله به په پوهنتون کې له ټولگيوالو سره په شخړو اخته وه، لنډه دا چې چندان دوست يې نه درلود او په يوه داسي نړۍ کې يې ژوند کاوه چې دې په خپل ځان کې په خپله جوړه کړې وه. د ورمې دوی اقتصادي وضعیت ښه نه و، هغه د خلکو خبره يو سرپوښ ورباندي پروت و، بس گوزاره يې کېدله.

د ورمې يو ټولگيوال اکرم نومېده چې د يو لوی شتمن او سوداگر زوی و. اکرم ډېر پټ خولی او حياناکه هلک و، چندان څوک خبر نه ول چې دوی شتمن خلک دي او له ظاهري لباس، اخلاقو او کړو وړو څخه يې هم څوک نه پوهېدل چې اکرم دي دومره شتمن وي. اکرم د شتمنۍ او ښو اخلاقو تر څنگ ډېر لايق او د ټولگي اول نمره هم و، تل به يې هڅه کوله له ورمې سره په درسونو کې مرسته وکړي، کتابونه ورته برابر کړي او په سيمينارونو کې مرسته ورسره وکړي، هدف يې دا و چې ورمه تر چا پاته نه سي او لږ تر لږه په درسونو کې ناکامه نه سي، همدا د ده برکت و چې ورمه په يوه مضمون

کي هم ناکامه نه سوه او د پوهنتون تر اخيري سمستر پوري راورسېده، خو ورمې هېڅ وخت هغه ته يو تش کور ودانی هم و نه وایه او تر ټولو يې له ده څخه ډېره کرکه کوله.

په اخيري سمستر کي ورمه څو ورځي پر له پسې پوهنتون ته رانغله. ټولگيوال يې خبر سول چې هغه سخته ناروغه او په روغتون کي بستري ده، هغه و چې تر رخصت کېدو وروسته په گډه د ورمې د پوښتني لپاره روغتون ته ورغلل، خو هلته ورته وويل سول چې هغه يې بل روغتون ته وړې ده.

ټولگيوالو اکرم ته وويل چې مور نه پوهېږ و هغه يې کوم روغتون ته وړې ده، ستا کور د ورمې دوی په کوڅه کي دی او ته يې له پلار او ورور سره پېژنې، ته يې له کورنۍ څخه معلومات واخله او بيا مور خبر کړه. اکرم هم دا وړانديز ومانه او د ورمې دوی کور ته ورغی.

اکرم چې د ورمې دوی د کور دروازه وروټکوله، نو پلار يې راووت. تر روغېږ وروسته اکرم غوښتل همدلته په ولاړي د ورمې د ناروغۍ حال احوال واخلي، خو د ورمې پلار ټينگار وکړ، ويل خامخا به کور ته راسره ځي او چای به راسره څښي. هغه و چې اکرم هم دا خبره ورسره ومنله او کور ته ورسره ولاړ. کله چې اکرم د ورمې د روغتيا پوښتنه وکړه، نو د ورمې د پلار په سترگو کي اوبسکي ډنډ سوې، خو ځان يې ټينگ کړ او په عادي ډول يې خبري پيل کړې، ويل ډاکټران وايي چې د ورمې دواړه پښتورگي له کاره لوېدلي او له جوړېدو وتلي دي، که يوه دانه نوی پښتورگی ورولگول سي، نو امکان لري چې ژوندۍ پاته سي او بايد په يوه اوونۍ کي يې د بل پښتورگي غم و خوړل سي. بله خبره دا ده چې دا ډول عمليات په

افغانستان کي نه کېږي، بايد پاکستان او يا هندوستان ته يې بوزئ. زما يو زوی په هندوستان کي محصل دی، هغه ويل چي د خرڅ لپاره مي پښتورگی پيدا کړی دی.

مور د پاسپورتونو او وېزو کار خلاص کړ او غوښتل مو چي هندوستان ته يې بوزو، خو غم دا دی چي پيسې مو پيدا نه کړای سواي. د ورونو او ټولو دوستانو دروازې مي وروټکولې، خو هيچا پيسې را نه کړې. په کور کي چي مو څه سره زر درلودل، هغه مو خرڅ کړل او هغه پيسې د ورمې په دواوو کي ولاړې، اوس دا يو د پلار ميراثي کور راپاته دی چي څو ورونه او خويندي په شريکان يو، د مشترک کور خرڅول ډېر وخت نيسي. بايد اول ووبشل سي او بيا خرڅ کړل سي.

په دې وخت کي د ورمې د پلار ستونی له غريبو ډک سو، په سترگو کي يې اوبښکي وځلېدې، په رېږد بدلې اواز يې وويل: اوس نو له خدای پرته بله اسره نه لرو. ورمه په دولتي روغتون کي بستر ده او مشر ورور يې سر ته ناست دی، زه همدا اوس ځني راغلم. زويه ورمه اوس هغه ورمه نه ده، لکه د لسو کالو ناروغه چي وي، له پېژندلو وتلې ده. هر وار چي مي زوی له روغتون څخه زنگ راووهي زړه مي تر تلو شيوه سي، زه چي وایم اوس به راته ووايي چي ورمه مړه سوه.

اکرم د رخصت کېدو په وخت کي د ورمې پلار ته وويل: بابا هيڅ اندېښنه مه کوه. پيسې هيڅ ارزښت نه لري، د انسان ژوند ډېر مهم دی، زه همدا اوس ځم پيسې درته راوړم، ورمه هندوستان ته بوزه. تر څو چي تا پيسې پيدا کړي او په خپله خوبه دي نه وي راکړي، له ما او تا پرته به څوک خبر هم نه سي چي ما پيسې په پور درکړي دي.

اکرم په منډه د ورمې پلار ته پیسې راوړې او ځني رخصت سو. د ورمې پلار په کوڅه کې تر هغه مهاله په اکرم پسي کتل چې هغه له سترگو څخه پناه کېده.

ورمه یې هندوستان ته بوتله او په بریالیتوب سره یې درمنله وسوه. اوس هغه بیرته خپل عادي حالت ته راوگرځېده او د اکرم په مرسته د پوهنتون ازموینې هم بریالۍ تېرې سوې. اوس د ورمې دوی په کور کې هره ورځ د اکرم نوم په ډېر درناوي سره یادېږي، ان دا چې د نجات فرشته بلل کېږي، خو ورمه چې هر وار د اکرم نوم اوري، نو تندي یې تریو سي، ان دا چې له مجلس څخه ولاړه سي او په دې اړه هیڅ تبصره نه کوي، د اکرم نوم په ښو یادول دومره بد ورباندې لگېږي لکه ډېر بد چې یې ورسره کړي وي.

یوه ورځ د ورمې مور د ورمې پلار ته وویل چې سر به اکرم زموږ سره ډېر ښه وکړل، راسه یوه ورځ به یې مېلمانه کړو، که نور ښه یې نه سو وړ ادا کولای په دې ډول خو به یې لږ تر لږ یو څه احترام وسي. زه چې د اکرم شو اخلاقو ته گورم ډېره ښه کورنۍ را معلومېږي، په دې ارزي چې تگ راتگ ورسره ولرو، دا مېلمستیا به د تگ راتگ لپاره یوه ښه پلمه سي. د ورمې پلار هم دا خبره ومنله، ویل سمه ده، خو ورمه نابېره د مور په خبرو کې ورولوېده، ویل موري مېلمستیا ته څه ضرورت دی، پیسې یې په پور راکړي دي، بیرته به یې ورکړو. د ورمې مور سر وښوراوه او په تریو تندي یې وویل: لوري ته هم عجیبه انسانه یې، هیڅ وخت د چا ښه نه درباندي معلومېږي، له همدې وجې تل یوازي پاته سوې یې، هیڅ وخت به دوست پیدا نه کړي. کله چې د اکرم دوی کورنۍ د

ورمې دوی کره راغله، نو ورمې ځان پر ناروغۍ واچاوه او په خپله خونه کې پرته وه.

څو میاشتي وروسته د ورمې پلار کور خرڅ کړ، پیسې یې له وروڼو سره ووېشلې او خپله ونډه پیسې یې اکرم ته وروپړې، خو اکرم پیسې و نه منلې، ویل تاسې اوس په کرایې کور کې اوسېږئ، د کور کرایه ورکول هم لوی مصرف دی، زه اوس دې پیسو ته اړتیا نه لرم، کله چې ستاسې یو کار جوړ سو بیا به یې سره گورو. په دې ډول اکرم نور هم د یو سپېڅلي او زړه سواند ځوان په نوم د ورمې دوی د کورنۍ په زړونو کې ځای ونیو.

د اکرم احسان د ورمې ذهن سخت نارامه کړی و او هره ورځ یې ځوروله، لکه پر اوږو چې یې یو لوی غر پروت وي، په ټول ژوند کې یې دا لومړی وار و چې یو څوک تر دې لوړ و، دومره ښه یې ورسره کړي وه چې دې په هیڅ ډول نه سواي ور ادا کولای. ورمې دومره توان هم نه درلود چې له هغه سره دې ته ورته ښه وکړي، خو آرامه هم نه کښېناسته، تل به یې له ځانه سره نقشي جوړولې چې څنگه له خپلو اوږو څخه د اکرم د احسان بار لیري کړي.

څو ورځې کېدې چې اکرم د یو تجارتي کار لپاره چین ته تللی و. د ورمې پلار او مشر ورور خبر ول، خو ورمه نه وه خبره. د شپې یوه بجه وه چې برېښنا ولاړه، په کور او شاوخوا کې توره تیاره خپره سوه. دا چې نیمه شپه او ټول خلک ویده ول، نور ټا ته اړتیا نه لیدل کېده، نه چا شمع بله کړه او نه هم څراغ. یو ساعت وروسته ورمې په زوره چیغې کړې: پلاره! پلاره! مور! لالا! هلې راسی! د خدای پر پار مرسته وکړئ!

د ورمې په چیغو لومړی د هغې مشر ورور سلیم خبر سو،
سمد لاسه د ورمې خونې ته ورغی، گوري چي د هغې گربوان
خیري او د سر وېښتان یې گډوډ سوي دي. په دې وخت کي
د ورمې مور او پلار هم راغلل، ویل څه خبره ده؟ ورمې ویل
زما خونې ته یو هلک راغلی و، غوښتل یې ماته یې عزتي
راواړوي، خو ما چیغې کړې، هلک ووېرېد او تر کړکۍ یې
ځان دباندي واچاوه، دا دی ورته وگورئ، د کړکۍ جالی
خیري سوې ده. د ورمې پلار او مور وویل هلک څوک و، و
دي نه پېژاند؟

- که رشتیا ووايم تاسي به باور و نه کړئ
- ولي باور نه کوو، ژر راته ووايه، څوک و؟
- هغه هلک و چي تاسي یې ملایکه بولئ
- کومه ملایکه؟ سم ووايه !
- اکرم یادوم.

د دې خبري په اورېدو د ټولو خولې وازي پاته سوې، ویل
اکرم؟ د ورمې مور وویل: داسي خو هیڅ امکان نه لري، اکرم
څومره حیاناکه هلک دی او بل نو اکرم دې کار ته څه ضرورت
لري؟ که یې ته خوښه وای، نو مرکه به یې رالېرلې وای. لوري
ناحقه پر یو بې گناه انسان تور مه لگوه بل څوک به دي لیدلی
وي، په دې توره شپه کي ته څه پوه سوې چي دا اکرم دی؟
ورمې په ژړا وویل: موري ته اکرم نه پېژنې، هغه په ظاهره
ډېر ښه سړی معلومېږي، خو په حقیقت کي ډېر ناولی انسان
دی، زه یې ډېر ښه پېژنم، ما ته یې څو واره په پوهنتون کي
هم بدې بدې خبري کړي دي، خو ما هغه وخت تاسي ته نه
ویل، ما ویل که درته ووايم تاسي به مي له پوهنتون څخه

تور لاسونه / ۸۳

راوگرځوئ. له دې خبرې سره سم ټول له خوني ووتل او ورمه يوازي په خونه کې پاته سوه. ورمې د خوني دروازه وتړله، پر شونډو يې نرۍ مسکا خپره سوه، له ځان سره يې په فاتحانه انداز وويل: اکرمه نور مي ستا له احسان څخه اوږې سپکي سوې، اوس به خلک نه وايي چې اکرم له دوی سره دومره ښه وکړل، خلک څه خبر دي چې ما په تا ناحقه تور پوري کړی دی. سبا سهار پوليسو ورمه حوزې ته بوتله. له هغه ځايه يې دوسيه څارنوالۍ او بيا محکمې ته ولاړه. يوه مياشت وروسته محکمې ورمه په دې جرم په درې کاله بند محکومه کړه چې پر اکرم يې ناحقه تور لگولی او د هغه شخصيت ته يې زيان وراړولی دی.

د پردې تر شا

د کابل په خوشال خان مېنه کې مي ټکسي روان کړی و چې يوه سپين ږيري سپري لاس راکړ. ويل له دې ځايه خیر خانې ته ځم، هلته له يو چا سره لږ کار لرم، څه ډالر هم ماتوم او بيا راځو. اندېښنه مه کوه هلته چې ډېر وځنډېږو بڼايي لس دقيقې به وي، زيات نه ځنډېږو. ما هم ورسره ومنله او د تگ او راتگ کرایه مو څلور سوه افغانۍ وټاکله، هغه و چې دی د موټر د شا په سيټ کې کښېناست او حرکت مو وکړ.

سپين ږيري له جېب څخه اوږدې زيتوني تسيح راوايستې، ويل زما نوم سيد جواد آغا دی، د قيمتي ډېرو تجارت کوم، يو دفتر په کابل او بل په دوبي کې لرم. الحمدلله خدای (ج) ډېرې پيسې راکړي دي. بيا يې راته وويل: استاده سواد لري؟

- هو لرم يې، دوولسم ټولگي مي لوستی دی
- د قرآنکريم تلاوت کولای سي؟
- هو بيخي يې کولای سم.

اغا صاحب پسي زیاته کړه: استاده لکه څنگه چي انسان زړه لري، دغسي قرآنکریم هم زړه لري چي هغه د یاسین شریف سورت دی. ویل هڅه کوه چي تل په اوداسه وگرځي، هم به دي صحت ښه وي او بل لمونځ نه در څخه قضا کېږي، کله چي د لمانځه وخت راغی ته به مخکي لا اودس لري، سمدلاسه یو گوبنه ځای موټر ودر وه او لمونځ دي وکړه. بل دا چي د کابل سړکونه خو اکثره وخت بند وي، آن دا چي کله کله خو یو ساعت هم لاري بندي وي او بل نو همپشه سپرلي هم نه وي، نو چي هسي یو ځای دي موټر درولی وي او حرامه موسیقي اورې، ښه دی چي همدا سورت یاسین تلاوت کړي. زه باور لرم چي هره ورځ خامخا دومره وخت پیدا کولای سي چي لږ تر لږه یو وار سورت یاسین تلاوت کړي. کله چي دي ډېر تلاوت کړ اخير به دي بیخي یاد سي، بیا نو اوداسه او لوستلو ته هم اړتیا نسته، هم به موټر چلوي او هم به د خدای کلام تلاوت کوي.

که له سورت یاسین څخه ستړی سوې، نو د خدای (ج) ذکر کوه، (الله) وایه. د الله (ج) نوم ویل ډېر اسانه کار دی، سړی هیڅ نه ستړی کوي. که ذکر دي عادت سو بیا به داسي وخت هم راسي چي ته به ویده يې، خو په خوله به الله، الله وایي، تر دي به نو بل نېکمرغه انسان چېري وي چي په خوب کي هم د الله (ج) نوم یادوي. خدای (ج) به دي له هري بلا څخه وساتي او په روزی کي به دي هم برکت واچوي. که زما منې دا کار یو وار تجربه کړه، تجربه کول يې تاوان نه درته کوي. له دي سره سم يې یو ټوک سورت یاسین راکړ. ما هم ځني واخیست، ښکل مي کړ او بیا مي مخ ته په یو لوړ ځای کي کښېښود.

د پردې ترشا / ۸۷

په دې وخت کې مې مغزی د شا سیت ته ورکور کړ او اغا صاحب ته مې وکتل. تکه سپینه پاکه اوږده مبارکه ږیره، ورین تندي، د خنداډکه خوله، دوه وله نازکه سپینه لنگوټه او بڼایسته سور او سپین مخ، له مخ څخه یې نور پورته کېده. اغا صاحب مې پر زړه لکه فرشته ولگېد، سترګې مې ورباندې خوږې سوې، گرسره مې زړه نه غوښته چې مخ بلي خوا ته ځني واروم، ما ویل چې ټوله ورځ مې یې نوراني مخ ته کتلای، خو څه مې کړي وای، موټر مې چلاوه، مجبور وم لاري ته وگورم، خو بیا به مې هم هره یوه دقیقه وروسته یو وار ورته کتل. خیر خانې ته لا نه وم رسېدلي چې اغا صاحب راته وویل: ځوانه دغه پنځه سوه افغانۍ واخله، که تکلیف نه وي له دغې نانوایي څخه پنځوس ډوډۍ راواخله، په مخکي تم ځای کې ډېرې کونډې او یتیمان ناست دي، که د یو څو نسونه هم ورمپاره کړم غنیمت دی، لس ډوډۍ به تاته هم درکړم، خو گوره چې ژر راسه، هم پر ما او هم پر تا ناوخته کېږي. ما ویل سمه ده، موټر مې چالان پرېښود او نانوایي ته ورغلم. نانوای لا ډوډۍ نه وې راکړي چې د خپل موټر د ټایرونو چیغې مې تر غوږ سو، کله چې مې موټر ته وکتل، نو اغا صاحب جلو ته ناست دی، د سترگو په رپ کې یې موټر راڅخه وتښتاوه.

اوس اکثره وخت له ځانه سره وایم چې اغا صاحب که څه هم په عمل کې غل و، خو خبرې یې ښې وې. مور تر نورو خلکو نېکمرغه یو. غله مو که څه هم په عمل کې غلا کوي، خو خبرې یې ډېرې علمي دي، داسې غله هم لرو چې د پوهنتونونو استادان او سیاسي رهبران دي.

د پيسو نشه

- د خدای پر پار څه گناه مي کړې ده چي طلاقوي مي؟
- هيڅ گناه دي نه ده کړې، بس هسي مي بد درڅخه راځي،
له کوره مي وزه
- ولي داسي کوي ظالمه ! خلک به وايي چي گواکي ما کوم
بد کار کړی دی
- درته ومي ويل چي له کوره وزه راباندي طلاقه يې
- ستا په سينه کي زړه پروت دی او که کاني؟ هغه وخت چي
ته خرکار وي د ما بنام ډوډی دي نه درلوده، ما لوري، تندي او
سترپاوي درسره وزغملې، خونن چي تا پيسې پيدا کړې بله
بنځه دي وکړه ما ايله کوي؟ له خدايه نه وېرې؟
- نور دي خوله بنده که، که نه خوله دي درما توم او سر دي
هم درخريم، ژر له کوره وزه.
- بي بي تاجي خپل تور پورنی پر سر کړ او د کور د دروازي
پر خوا روانه سوه، څو گامه چي ولاړه، نو خپلو دوو کوچنيو

زامنو ته یې تر شا وکتل، هغوی په چیغو چیغو ژړل، د هغوی په لیدو ځای پر ځای ودرېده، لکه په مجسمه چي بدله سوې وي، نه شا ته راگرځېدای سوای او نه مخ ته تلای سوای. په دې وخت کي تورجان د سر تر کوڅی ونيوله، ویل څه شا ته گورې، څه خپل حرموني دي هم درسره واخله او خپل دا مردار مخ دي ورک که. بي بي تاجي یو زوی په بغل کي او بل یې تر لاس ونيو له کوره ووته، څو گامه چي به ولاړه، نو شا ته به یې وکتله.

تورجان که څه هم څلوېښت کلن و، خو ډېر ځوان ایسېده. غټي سترگي، جگه ونه او لوی هډور اندامونه یې درلودل. په کار کي دومره تکره و چي ټوله ورځ یې کار کولای هم یې سا نه سوځېده. ده دوه ځرونه درلودل. کله به یې په کلي کي له کورونو څخه باغونو ته حیواني سره وړله او کله به یې له باغونو څخه سړک ته انگور، انار، منې او نوري مېوې وړلې. بیا یې له کلي څخه ښار ته مېوې او سبزیجات وړل او هلته به یې پر دوکاندارانو خرڅول. په دې کار کي یې ښه پیسې پیدا کړې او بیا یې موټر رانیو.

اوس نو هغه خرکار تورجان نه و، دومره مغرور سوی و چي د اسمان و کنگرو ته یې کتل. اوس کلي خوند نه ورکاوه او ښار ته یې کډه یووړل، خو کله کله به د مېلې لپاره کلي ته م راته. په دې وخت کي د ثور اړودوړ جوړ سو او تر هغه وروسته افغانستان ته روسان راغلل. یوه ورځ د تورجان موټر کابل ته په لاره کي پر ماین برابر او ټوټه ټوټه سو، د دې تر څنگ یې یو چا ته څه پیسې په پور ورکړي وې، هغه هم ایران ته ځني وتښتېد او تر پایه یې پته نه سوه معلومه، په دې ډول

د تورجان سرمايه ولاړه او دی تش نغري ته کښېناست. یو څه وخت په ښار کې په کرایي کور کې اوسېده، اخیر له مجبوريه بیرته په تشو لاسونو کلي ته راغی، خو اوس یې په متیو کې هغه زور او شیمه نه وه پاته چې کار وکړي، سپین زیری او کمزوری سوی و، اوس خلکو تورجان اکا باله، د نري رنځ ناروغي هم ورته پیدا سوې وه، داسي ډنگر سوی و چې پوستکی یې په هډوکو پوري کلک مښتی و. اوس دومره بپوزله سوی و چې ان چا په پور هم پیسې نه ورکولې. ځیني تربرونو به یې کله کله د خلکو د پېغورونو له امله لاس ورته ونيو، د خيرات او زکات په نوم به یې څه پیسې ورکړې، خو په هغو پیسو نه مړ کېده او نه رغېده. کلیوالو کرکه ځني کوله، ټولو به ویل چې د خپلي ښځي او کوچنیو معصومو اولادونو ازار ووايه. مېرمن بېچاره یې بې گناه طلاقه کړه او بل نو اولادونه یې هم د هغې بېچاره گۍ پر اوږو وربار کړل، ځینو خلکو خو دومره کرکه ځني کوله چې ان تش سلام یې هم نه وراچاوه.

تورجان اکا له خپلي دوهمي ښځي څخه اولاد نه درلود، څه وخت وروسته هغه هم په نري رنځ اخته او مړه سوه، اوس نو تورجان اکا نور هم بېچاره او ناوسه سو. کله به د یوه او کله د بل چا کره اوسېده. وروسته یې د یوه سوالگر په بڼه غوره کړه، کالي یې شکېدلي، سر او زیره یې بېره او سپرو پر سر اخیستی و، لکه ملنگ کله کله به یې د یوه کور دروازه وروټکوله، له چا به یې ډوډۍ او له چا به یې یوه جوړه زاړه کالي غوښتل. تر دې وروسته په کلي کې کم لیدل کېده، کله چې به ډېر وری سو، نو له کوره به راووت.

اوس يې له سر څخه د پيسو نشه ليري سوې او په سد كي راغلی و. څو واره يې له خپلو زامنو سره خبري وكړې، له زامنو او پخوانۍ مېرمني څخه يې بخښنه وغوښته، ويل خیر دی خدمت مي مه كوئ، يوازي مي په كور كي پرېردئ، خو هغوی و نه منله.

يوه ورځ د تورجان اكا مشر زوی بشير په منډه كور ته راغی، كلاشيكوف يې راواخيست، ويل تربور پېغور راكړ، ويل ته هم ځان ته نارينه وايې، پلار دي په كلي كي سوال كوي. اول ورځم پلار وژنم او بيا به يې پر ارامه له تربوره سره گورم. هغه ورځ چي مور يې له كوره وشړلو داسي مي په ياد ده لكه دان چي وي، څو واره مي نور هم نيت وكړ چي ويې وژنم، بيرته به مي زړه پر وسوځېد، خونن يې خامخا وژنم. په دې وخت كي يې مور مخ ته ودرېده، له قهر څخه يې سترگي تكي سرې وې، ويل نه زويه پلار ته دي دومره اسانه سزا مه وركوه، دا چي ته يې وژنې په حقيقت كي مرسته ورسره كوي، هغه به په وژلو سره ډېر ارام سي، په اخيرت كي خو به خامخا خداي حساب وكتاب ورسره وكړي، خو بايد په دې دنيا كي هم ښه ورځ و نه وينی. زه كله كله په دروازه كي تر چولو ورته گورم، ما ته رامعلومېږي چي هغه هره ورځ مري او بيا راژوندی كېږي، پرېرده چي په همدې خوارۍ او ذلت كي مړ سي. زوی يې هم د مور خبره ومنله او له دې كار څخه لاس پر سر سو.

يوه ورځ د تورجان اكا گاونډي پسه خيرات كړی و، د يوه كوچني په لاس يې لږ غوښه وركړه چي تورجان اكا ته يې وروړي، خو كوچنی چي د هغوی كره ورغی، نو نابېره يې چيغې كړې، ويل مړی! مړی! هلئ راسئ تورجان اكا مړ

د پیسو نشه / ۹۳

سوی دی. د گاونډي هلک په چيغو يې مور او وروسته نور
خلک خبر سول، په يوه شيبه کي ډله ډله کليوال د تورجان
اکا کره ورغلل، گوري چي هغه مړ سوی او نيم چغالانو او
پيشيانو خوړلی دی. د هغه مړي داسي بوی کاوه لکه يوه
اوونۍ مخکي چي مړ سوی وي.

د رڼاگانو غلا

- لالا بس دی په گډه مو تر ډېره وخته ژوند سره تېر کړ، نور به وېش سره وکړو. که یوه لوېشت ځمکه رارسېږي او که سل جریبه، هر ورور به په خپله خوښه ژوند وکو
- څه شی! وېش؟ ته بیا ووايه!
- ما ویل جايداد به سره ووېشو
- ښه سلیم اوس دومره سو چي وايي جايداد به سره ووېشو ها؟ ولي څه خبره ده؟ وری سوی يې او که دي چېب تش پاته سوی دی؟
- لالا هغه خبره نه ده، هره ورځ د ښځو او کوچنيانو جنگونو مي ماغزه راوڅوړل، نور يې نه سم زغملای، سبا چي په خوابدی سره جلا کېږو، ښه دی چي اوس په خدا سره جلا سو
- بس بس له مخه مي ليري کېږه چي اوس به مي له لاسه يو خطا وڅېږي.

د حاجي گل احمد خان د مرگ لس کاله کېده او پر مېنه يې دوه ځوانان زامن پاته ول چي مشر يې حاجي غفار او کشر يې سليم نومېده. حاجي گل احمد خان د نيکونو نيکونو شتمن سپری و او په سلگونه جريبه ځمکه ځني پاته سول. د هغه مشر زوی حاجي غفار خورا بدخويه او قهرجن سپری و. تر پلار ده غټه ډنگوله. سليم که څه هم ځوان او د اولادو خاوند و، خو ده به داسي وهل ټکول ورکول لکه مریي چي يې وي. سليم له حاجي غفار څخه تر پزي راغلی و او غوښتل يې له هغه سره د پلار جايداد ووبشي، خو زړه يې نه سوای کولای، اخير ډېر تنگ سو، سل زړونه يې سره يو کړل او دا خبره يې ورياده کړه.

تر دې خبري درې ورځي وروسته سليم تری تم سو. خلکو هري خوا ته پسي وکتل، خو پيدا يې نه کړ، هيڅوک نه پوهېدل چي هغه مړ دی او که ژوندی.

يوه ورځ سهار مهال کليوال د مسجد مخ ته ناست ول چي يو بزگر په منډه راغی، ويل سليم مو پيدا کړ. له دې خبري سره سم يوه ډله کليوال د بزگر مخ ته ورولاړ سول، تر يو څو لنډو خبرو وروسته په گډه کلي ته نژدې د زاړه کارېز خوا ته په منډه روان سول. يو ساعت وروسته يې سليم پر کټ راخيستی او د کلاپه غولي کي يې کښېښود.

د سليم په غاړه کي نایلوني پری تړلی او غاړه يې تکه شنه وه. بزگر ويل چي د زاړه کارېز په سپرغی (سوبه) کي مو پيدا کړ. د سليم مېرمني گلالی. پر سر خاوري باد کړې او بيا پر سليم وغوړېده، ويل دغه مي پر اروا اورېده، زه پوهېدم چي دغسي به درسره کېږي. اې زما خدايه زما خو مېنه سپېره

سوه.

په دې وخت کې حاجي غفار سترگي پر راغتي کړې، ويل يې شرمي دا ټول ستا له لاسه، زما د گل غوندي نازک ورور دي په بلا وخور اوس لا ژاړې هم ته ! له دې سره سم يې هغه په درد تر لاس ونيوله او د پروړو خوني ته يې بوتله.

د گلالي چينغي نوري هم لوړي سوې، خو حاجي غفار ورته وويل چې مرداري پر خوله دي لاس ونيسه، ته خبره نه يې تر دې هم لوی غم راروان دی، ما ته غور سه چې څه درته وایم. د گلالي سترگي رډي رډي راوختې، ژړا يې په سلگيو واوښته او له مجبورېته يې غور ونيو. حاجي غفار ولاړ سو لومړی يې د خوني کړکی وڅارله او بيا يې په ټيټ اواز وويل: اوس په يو څو دقيقو کې پوليس راځي، هغوی ته راپور رسېدلی چې سلیم تا خپله وژلی دی. ته به په زندان کې ناسته يې او لادونه به دي پر سپېره ډاگ پاته وي، د ټولي کورنۍ عزت به مو له خاورو سره خاوري سي. سلیم خو هسي هم شهيد سو او بيرته نه راژوندی کېږي، بايد اوس په دې اړه فکر وکړو چې څنگه خپل عزت خوندي کړو. زما خو داسي خوښه ده چې کله ته پوليسو بوتلې، نو ته به ورته ووايي چې سلیم ما وژلی دی، بايد دليل يې هم ورته ووايي. ورته ووايه چې سلیم مي له لومړۍ ورځې خوښ نه و، پلار په زوره ورکړم، زما اصلا د نوي کلي جانان خوښ و، له سلیم سره مي څلور کاله له مجبورېته تېر کړل، نور نو گوزاره نه ورسره کېده، جانان ته مي وويل چې سلیم مړ کړه تر هغه وروسته به زه او ته واده سره وکړو، هغه و چې جانان هم سلیم مړ کړ، نور نه يم خبره چې جانان به اوس چېرې وي، خو ما ته يې يوازي

دومره وویل چې هغه می په زرغونه نایلوني پړي زندی کړ او په زاړه کار بز کي می واچاوه. جانان هسي هم په طالبانو کي دی، د حکومت په لاس نه ورځي چې دا خبره ورسره سپینه کړي. د شهید ورور زه یم، محکمه زما سره مشوره کوي چې گلالی بخښې که نه؟ زه به دي وبخښم او د حکومت جنجال به خلاص سي، تر دې وروسته به دي د مېړه حق جايداد در جلا کړم، بيا ستا خوښه ده که دي په خپله خوښه بل مېړه کاوه او که دي له همدې دوو زامنو سره سر سپیناوه.

په دې خبره د گلالی سترگي رډي رډي راوختې، سترگي يې لکه د وینو پيالې تکی سرې سوې او پر حاجي غفار يې ور حمله کړه، ویل ظالمه هم دي مېړه را مړ کړ او هم يې د وژلو تور په ما پوري کوي؟ له خدايه هيڅ نه وېرېږي؟ حاجي غفار د هغې پر خوله لاس ور ونيو، ویل لېونتوب مه کوه، مېړه خو دي هسي هم ولاړ، اوس په خپل لاس د اولادونو او ځان ژوند مه تباه کوه، بله چاره نه لري. که ته په خپله خوښه پوليسو ته اقرار و نه کړې مور خپله هم شاهدي درباندي ادا کوو، يوازي زه نه یم، دوه نور د درواغو شاهدان می هم پیدا کړي دي. که مور شاهدي درباندي ادا کړه، نو سزادي اعدام دی او که اعدام نه سي، نو لس پنځلس کاله بندي کېږي. ته زموږ د کور ناموس يې، مور نه غواړو چې زموږ ناموس دي زندان وويني او زموږ د کورنۍ شمله دي کښته سي، په دې وخت کي د گلالی تر خوله څو لويي سلکۍ ووتې او د سر په اشاره يې (هو) وويل.

يو ساعت وروسته د کلا مخ ته د پوليسو رينجر موټر ودرېد او گلالی يې بوتله. گلالی د تحقيق په جريان کي پوليسو ته

د رڼاگانو غلا / ۹۹

کت مټ هغه خبرې وکړې چې حاجي غفار ورته کړي وې. د گلالۍ دوسیه محکمې ته ولاړه او دوې میاشتي وروسته محکمې هغه د سلیم د قتل په جرم پنځلس کاله زنداني کړه. هغه څه چې گلالۍ د تحقیق پر مهال پولیسو ته ویلي ول د ټولو کلیوالو تر غوږونو ورسېده. هر کلیوال به ویل چې گلالۍ لوندېه درلود او خپل مېړه یې مړ کړ. څو ورځې وروسته حاجي غفار د گلالۍ دوه کوچني زامن له کوره وشړل، ویل وزی حرمنو! مور مو په خپله اقرار وکړ چې له جانان سره یې تار درلود، څه معلومه ده چې تاسي به زما د ورور له نسل څخه یاست که د جانان؟

د گلالۍ دوه ماشومان چې یو شپږ کلن او بل اووه کلن و، لومړی د ماما کره ولاړل او له هغه ځایه یې په زندان کې د مور غېږي ته پناه یووړل.

د دې پېښې لس کاله کېږي. د گلالۍ دوه کوچني زامن په زندان کې په نري رنځ اخته او بیا یو په بل پسې مړه سول. حاجي غفار له کلي څخه کابل ته کډه سو او هلته یې یو ډېر ښایسته کور رانیو. دوو زامنو یې په هندوستان کې لوړې زده کړې بشپړې کړې او سږ کال راغلل. پرون یې د کابل په یوه ډېر مجلل هوټل کې واده و او په سلگونه مېلمانه یې رابللي ول.

حاجي غفار خپل کور او اولادونو ته رڼا راوړل، خو دا رڼا یې د ورور له کوره غلا کړل، هغه د خپل ورور کور ته اور واچاوه او بیا یې د دې اور په رڼا خپل کور روښانه کړ. نن د هغه په کور کې ډېوه لگېږي، خو دا ډېوه سره رڼا لري، کټ مټ لکه د وینو په شان سره رڼا ده.

میراث مری

د شفیقې د واده لس کاله کېده، خو اولاد یې نه درلود. مور او خوانښي یې ډېرو ډاکټرانو، طبیبانو او پیرانو ته بوتله، خو هیڅ گټه یې و نه کړه. د واده په لومړیو کلونو کې هغې په دې اړه دومره اندېښنه نه کوله، ویل تر اوسه لازه او مېړه می ځوانان یو، خدای مهربانه دی وروسته به اولاد را کړي. شفیکه پر خپل مېړه جمیل خورا گرانه وه. د جمیل هم اولاد ته زړه کېده، خو په ظاهره یې څه نه ویل، تل به یې شفیقې ته د زړه ډاډ ورکاوه، ویل دومره ژر کوچنیان څه کوو بابا، یو څو کاله به آرام ژوند وکړو بیا به یې وروسته گورو، آن دا چې د دې په مخ کې به یې ورپروڼه، خوریان او نور ماشومان په غېږ کې نه اخیستل، ویل داسې نه وي د دې په زړه کې وروگرځي چې زه اولاد نه لرم او ناهیلې سي.

یوه ورځ د شفیقې د سرو زرو گوتمی ورکه سوه، هر څه چې

یې پسي وکتل پیدا یې نه کړه، په ډېر احتیاط یې خپلي یور
ته وویل چي تا زما گوتمی نه ده لیدلې؟

- نه زه ستا گوتمی څه کوم، ولي زه غله در ته معلومه سومه
چي پوښتنه دي راڅخه وکړه؟

- توبه خدایه، دا اوس ته څه وایې؟ ما کله وویل چي تا غلا
کړې ده، ما ویل په همدغه کور کي راڅخه ورکه سوې ده،
کېدای سي ته یې په پیدا کولو کي مرسته راسره وکړې
- په اصل کي دي دغه مطلب و چي گوتمی دي غلا کړې ده،
د مرستي خبره دي هسي پلمه کړه

- یوووو خوري څومره تورښتي یې، ما کله وویل چي تا غلا
کړې ده

- تورښتي ته یې که زه؟ د غلا تور ته په خلکو پوري کوي او
تورښتي ما بولې؟ خیر دی یوه گوتمی څه شی ده، مېړه خو
دي لږ دنیا نه لري، بله گوتمی به در رانیسي، دا دومره پیسي
څه کوی، چا ته یې ډېروئ؟

- مطلب دي څه دی چي چا ته یې ډېروي؟

- ما ویل دا دومره پیسي خو به اخیرت ته نه درسره وړئ،
اولاد هم نه لرئ چي دنیا به مو هغوی ته ورپاته سي، ښه به دا
وي چي اوس یې لا په ځان مصرف کړئ

- خدای دي دا سپېره خوله ماته کړه ولي به میراث کېرو؟
مېړه مي شکر ځوان دی، بل واده به ور وکړم، خدای به اولاد
ورکړي، بېځایه ځان مه خوشاله کوه، ولاکه دي زموږ په
میراث ارمان راڅخه وڅېږي.

میراث مری / ۱۰۳

له دې خبرې سره سم د شفیقي ستونی له غریوه ډک سو، سترگي يې له اوبسکو ډکې سوې او خپلي خونې ته يې منډه کړه. ماښام چي جمیل کور ته راغی، نو شفیقه يې په ژړا په غاړه کي ورولوېده، ويل بس دی نور د بې اولادۍ پېغورونه نه سم زغملای، ته به خامخا بل واده کوې چي خدای اولاد درکړي. جمیل شفیقه په مهربانۍ په زړه پوري ونيوله، ويل خدای دي يې خیر کړي زړگيه، څه خبره ده، بيا چا څه درته ويلی دي؟ د شفیقي خبرې سلگۍ سوې، خو وروسته يې په ډېر تکليف وويل: نن دي وړبنداري راته وويل چي ته اولاد نه لرې، دا دومره ډېرې پيسې څه کوئ، ميراث به مو مور ته راپاته وي.

جمیل چي شفیقي ته هر څومره د زړه ډاډ وركاوه خو هغې نه مانه، ويل ته به خامخا بل واده کوې. اخير جمیل ويل سمه ده، خو يو شرط لرم، هغه دا چي نجلۍ به ته خپله راته خوښوې، شفیقي ويل سمه ده.

د جمیل مور مخکي لا غوښتل هغه ته بل واده وروکړي، خو جمیل اجازه نه وركوله، اوس چي په دې اړه شفیقي او جمیل سلا يوه کړې، نو دا هم ډېره خوشاله سوه. شفیقي چي به هر ځای د کومي بنايستي نجلۍ نوم واورېد، نو خواښي ته به يې هغه کور وروښود. داسي ورځ به نه وه چي دا او خواښي به يې يو ځای په مرکه نه وې تللي.

جمیل که څه هم له شفیقي سره د بل واده خبره منلې وه، خو په حقيقت کي يې زړه نه غوښته. شفیقي او مور چي به يې هره نجلۍ ورياده کړه، نو ده به يو عيب پکښي پيدا کړ، ويل نه دا نجلۍ مه راغوړئ.

یوه ورغ د جمیل په زړه کي وروگرځېده چي شفیه ډېرو ډاکټرانو او طبیبانو ته ولاړه، خو گټه یې و نه کړه، داسي نه وي چي عیب په ما کي وي، هغه و چي یوه لږاتوار ته ولاړ او هلته یې معاینات وکړل. لږاتوار والاوړته وویل چي د نتیجې لپاره سبا راسه. سبا چي ورغی او نتیجه یې راواخیسته، نو کتلې یې لانه وه چي خپل یوانډیوال سعید په مخه ورغی. له سعید سره یوه نجلۍ هم ملگري وه. ویل دا مي ټولگیواله ده، اوس غواړو واده سره وکړو. د دواړو مور او پلار هم راضي دي، خو مور د خپلي ښې راتلونکي لپاره دلته راغلو چي صحي معاینات وکړو. مور ویل کېدای سي یوه خوا د بې اولادۍ ستونزه او یا میراثي ناروغي ولري، سبا چي پښېمانه کېږو او تندي ټکوو ښه ده چي اوس لا پر خپل واده غور وکړو. تر دې وروسته جمیل له سعید سره خدای پاماني وکړه او د کور خوا ته روان سو.

جمیل لا موټر ته نه و ختلی چي د معایناتو نتیجه یې وکتله. په هغه کي لیکلي وه چي جمیل د تل لپاره نه سي پلار کېدای. په دې وخت کي د جمیل ښه والوته، خو ډېر ژر یې یوه خبره په زړه کي وروگرځېده او په منډه موټر ته وخوت. موټر یې په دومره چټکۍ روان کړی و تا چي ویل نشه دی، نه یې لوړه او نه یې ژوره کتله، په څو دقیقو کي کور ته ورسېد، گوري چي له کور څخه د دایرو، چکچکو او خنداگانو اوازونه راځي.

کله چي کور ته ورغی، نو شفیه یې په خدا او نڅا مخ ته راغله، ویل جمیل جانه مبارک دي سه، کوزده مي دروکړه، داسي ښایسته نجلۍ مي دروغوښته چي په ټول ښار کي به نه وي. زما او ستا دښمنان به دا ارمان گور ته یوسي چي ته

میراث مری / ۱۰۵

به میراث کبری. یوازي یو واده نه، که خدای مه کړه له دې
بنځي څخه دي اولاد پيدا نه کړ، بل واده در کوم، بل در کوم.
شفیقه ډېره خوشاله وه، له خندا يې خوله نه سره ټولېده،
خو د جمیل بڼه ژېړه واوښته، لکه پر مخ چي دي کور کمن
ورشیندلي وي، په کور کي يې شاوخوا وکتل. هغه صحنه
يې سترگو ته ودرېده چي پر مېنه به يې وارث نه وي پاته او
مېنه به يې سپېره وي. لکه ورنډاري چي يې پېغور ورکړی
و، دی به رشتیا هم میراث کبری. له شرمه يې کښته وکته،
په حقیقت کي يې خپل گربوان ته سر ورتیټ کړ او اعتراف
يې وکړ: د ده د جهالت په وجه د شفیقي تر څنگ یوه بله
معصومه نجلۍ هم میراث سوه.

د پورني درناوی

افغانستان ته روسي عسکر راغلي ول، هري خواته جگړې او منډې وې. د کندهار اکثر خلک به د ليري پرتو غرونو او درو له لارې د جنوبي پښتونخوا (چمن) نومي سيمي ته وراوښتل او بيا به نورو سيمو ته کډوال کېدل. په دې غرونو او درو کې يوه هم د (واندوز) سيمه وه. په واندوز کې د لاري يوې او بلي غاړې ته څو دوکانونه اباد سوي ول، لکه د موټرو مستري خانه، د پنچرۍ نيولو دوکان، د تېلو خرڅولو دوکان، د خوراکي توکو دوکان او دوه درې رستورانونه جوړ سوي ول. دا بازارگی هغو خلکو جوړ کړی و چې د واندوز په شاوخوا کليو کې اوسېدل. خپله په واندوز کې هم يو څو کورونه اباد ول چې له دوکانونو سره مېنډي ول.

هغه مسافر چې واندوز ته به راوړسېدل او فکر به يې کاوه چې چمن ته نه سي رسېدای يا به له چمن څخه کندهار ته

روان ول او ډېره لار به ورته پاته وه، نو دلته به یې دمه کوله. په همدې لړ کې مور هم د جگړې له وېرې له کندهار څخه مخ پر چمن روان و چې غرمه مهال واندوز ته ورسېدو.

د واندزو په رستورانونو یا د دوی په اصطلاح هوټلونو کې د بنځو لپاره ځانگړی ځای نه و، د رستورانټ په پای کې یې پرده اچولې او د پردې تر شا به بنځو ډوډۍ خوله. اکثره خلکو به ویل چې د دې هوټلونو ډوډۍ سړی ناجوړه کوي، له همدې وېرې ما هم ډوډۍ و نه خوړله، نارینه کبسته سول، خو زه او ورور مې په موټر کې پاته سولو.

ما پښین مهال یوه ډله ماشومان زموږ د موټر څنگ ته په منډه تېر سول. یوه هلک ویل هلیټ ناوې یې مړه کړه. له دې سره سم ما هم ځان په خپل تور پروني کې ونغښت او هغه کور ته په منډه ورغلم. کله چې کور ته ورننوټم، نو گورم چې یوه لوی او هډور ځوان ناوې ته یو لوی سوتی نیولی او پر دا نړۍ ملایې وهي.

ما ژر له سر څخه پورنی ایسته کړ او په سرتوره ککړۍ مې ورته وویل: زویه د خدای و روی ته وگوره ولي یې وهي؟ څه گناه یې کړې ده؟ دا زما سپین سر ته وگوره، پورنی درته غورم، عذر درته کوم دا بېچاره گۍ نوره مه وهه.

هلک چې ما ته وکتل، نو تر خوله یې ناپري باد سوې او په ډډ اواز یې وویل: دا مرداره بیا د چا ده؟ له دې سره سک یې سوتی ایسته واچاوه او له کوره ووت.

د ناوې کورنی نوم (توتکی) او خسرگنۍ سپورمۍ بلله. سپورمۍ پرون راواده سوې او نن یې دا حال و. د سپورمۍ دواړه لاسونه په وهلو کې مات سوي او پر تندي یې د وینو

د پورني درناوی / ۱۰۹

نری لیکه د سرو شونډو خوا ته راغځېدلې وه. په ډېر تکلیف یې خبرې کولې، ویل مېره مې دلته په واندوز کې هوټل لري چې وچه ډوډۍ یې مور په کور کې ورپخوو. ډوډۍ پخوا زما خوانبني پخوله، خون سهار مې خوانبني راته وویل چې بس دی، ناویتوب همدومره وي، سر له نن څخه به ته ډوډۍ پخوي.

خوانبني مې له یوه کاشین (تالی) اوږو څخه (۵۰) ډوډۍ پخولې، خو ما ته یې نه وه ویلي چې کوچنۍ ځوالي جوړي کړه، زه نه ومه خبره، ځوالي مې لږ غټي جوړي کړې او له هغو اوږو څخه (۴۵) ډوډۍ پخې سوي، بس همدا مې گناه وه.

تر دې خبرو وروسته مې ناوې همدلته پرېښووله او د خوانبني خونې ته یې ورغلم. ما ویل خوانبني یې هم یوه ښځه او مور ده، څه مورنۍ عاطفه به ولري او بل نو مشره ښځه ده، لږ زړه سوی به ولري او خپل زوی به پوه کړي.

کله چې هغې ته ورغلم، نو هغه تر زوی ډېره په قهر وه او له ځان سره یې په قهر خبرې کولې او په لوړ اواز یې ناوي ته داسې ویل: د سپي لوري چې مور دي ډوډۍ نه وه درېښوولې، نو ولې یې مینده ته ورکولې؟ د غاړې تاویز کړې به یې وای او په غاړه به یې ځړولې وای. خامخا دي مور هم دغسې بې کاره او بې کماله ده. که دا بې کماله نه وای، نو تا ته به یې ډوډۍ درېښوولې وای.

ما لا په خبرو خوله نه وه پوري کړې چې په کور کې بیا د هلک وحشي غږومبۍ او د ناوي نری زگېرووی پورته سو. کله چې له خونې راووتم، نو گورم چې هلک ناوې تر مات لاس نیولې او د کوڅې خوا ته یې کشوي، ویل پر ما طلاقه یې څه

له کوره مي وزه !

د ناوي په پښو کي سپک نه وپاته چي ورسره ولاړه سي، په کښولو کښولو يې تر يوه ځايه بوتله. هلک داسي فکر کاوه چي ناوې نه غواړي له کوره ووزي، لکه لېونی سپی تر خوله يې ځگونه باد سول، د کور په کونج کي پر تو لړگيو ته ورغی، يو لوی سوتی يې راواخيست او د ناوي پر خوا يې ورمونده کړه، تر څو چي زه ور رسېدم درب سو او لرگی د ناوي پر سر ولگېد، له دې سره سم ناوې پر ځمکه ولوېده. ځوان رډ رډ ورته وکتل او بيا يې لکه مست اوښ بڼ بڼ پيل کړ او له کوره په منډه ووت.

د ناوي په زرغونه شال کي يوه لپه ويني ډنډ ودرېدې، سور کړی لاس يې پر تندي اېښی او سترگي يې روڼي پاته سوې، خو خوانښې يې بيا هم د پخوا په شان غورېدله او ښکښل يې ورته کول، ويل دا مرداره ټگي کوي، هيڅ بلانه ده وهلې. زه چي په ځوانۍ کي مېړه په کولنگ پر سر ووهلم څه راوسوه، دا دی تر اوسه پوري روغه او ژوندی يم. د نن زمانې ښځي دومره نازولي دي چي مېړه يې يوه چپلاخه (څپېړه) نه وي وهلې چيغي يې اسمان ته پورته سي او يا ځان پر بې سدی واچوي. له دې سره سم يې په قهر ناوې تر کوڅې ونيوله، ويل د سپي لوري پورته سه پزه دي راپرې کړه. خلک به وايي چي څه په مرمۍ يې وويشته چي د کور په غولي کي خلاصه پرته ده. کله چي يې ناوې سره واړوله، نو نابېره يې د خوانښي سترگي رډي راوختلې او ځای پر ځای ودرېده، ناوې څو شېبې مخکي لا مړه سوې وه. له ځان سره مي وويل: مور خو پخوا داسي نه و. لکه چي

د پورني درناوی / ۱۱۱

جنگ زموږ معنوي ارزښتونه هم وخورل. پخوا خو به پښتنو د مېلمه په مخ کي خپل ماشوم ته په تريو تندي خبره هم نه کوله. که د دوو قبيلو تر منځ به جگړه وه او يوې ښځې به خپل پورنی ورته هوار کړ، نو دواړو خواوو به يې په درناوي کي لومړی اوربند او بيا به يې سوله کوله، خو نن يوه پښتانه ځوان زما په مخ کي خپله د يوې شپې ناوې ووژله. عجيبه يې لا دا چي يوې ښځې امر وکړ چي يوه بله ښځه دي ووژل سي.

پای

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**